

Gyűjtő: HAMITSAVORSOLY	
Gyűjtés ideje: 2008.	
TART: VI. REGIONÁLIS TAJHAZTALALÓZÓ	
MEGHÍVÓ, REGISZTRÁCIÓS FELHÍVÁS	
ÉRTELMEZÉSI KÉZIKÖNYV KÉLVI VÁSAG	
	1 db MEGHÍVÓ,
	1 db REGISZTRÁCIÓS FELHÍVÁS
	1 db KÉLVI VÁSAG (32 oldal)
FOLYAMTARTÁS: HÍRŐR	
SZÁMJELENTÉS: XXIX,	

--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**VI. Regionális Tájház Találkozó
Hidas – 2008. június 07. (szombat)**

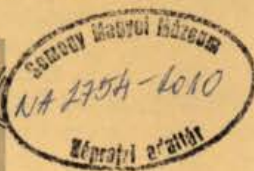
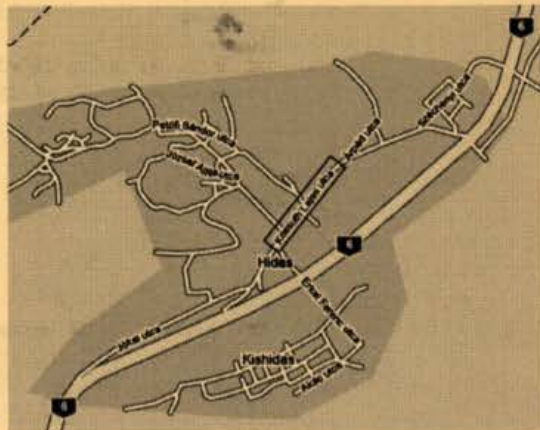
Sor-szám	Név	Cím, elérhetőség	Részvételi díj
1.	Füzine Kajdi Jitka	Orfű	1000.-
2.	Székelyi László	Orfű	1000.-
3.	Jahn Jánosné	Várkony	1000.-
4.	Stallinger József	Wagradgyász	1000.-
5.	Bergerné Ifjú Eusévia	falukaz@terra,soft.hu Dics Bátorveg AMK ^{Haldarás u. 1. 7149}	1000,-
6.	Balogh Imre	Bátar 06-20 576 4130 Fő u. 47 7149 baloghne@tajhaz-batar.hu	1000.-
7.	Sánder Iréne Kis Érika	Dics	1000.-
8.	Nagy László	Kalaszó, Fő u. 123.	1000.-
9.	Budai György	Szentlőrinc	1000.-
10.	Budai Kinga	Szentlőrinc	1000.-
11.	SIMON FERENC	Községi Önkormányzat Wagradgyász Kössath u 45. 7800	} 2000.-
12.	SIMON ESZTER		
13.	Köglé Terézia	Wagradgyász	1000.-
14.	Dr. Szelle Tibor	Hidas Polgármester	

15.	Simon KAPITÁNY ORSOLYA	KAPOSVÁR	1000.-
16.	SIMON ANDREA	KAPOSVÁR	1000.-
17.	BEKEZSI IBOLYA	SZENTENÁRE	
18.	SZABLYÁN PÉTER		
19.	VIOELZ FEVERLÉ	Hida	
20.	Juhász János	Győr, ALPÁRN. 17.	1000.-
21.	Juhász Jánosné		1000.-
22.	Elia's NEVEN ERZSEBET	ÓBÁNYAI NÉMET OLVASÓ- KÖR EGYESÜLET ÓBÁNYAI NÉMET OLVASÓKÖR EGYESÜLET	2000.-
23.	HUM PÉTER	7696 Óbánya, F6 u. 20. Telefon: 72/463-106 Adószám: 18311130-1-02 Bank: 50300099-10000850	
24.	Felicián Anos	Zempel	
25.	JANINA GABRIELLA	Budaörs	1000.-
26.	JANÓ SILVIA	Balatonai Múzeum Keszthely	1000.-
27.			
28.			
29.			
30.			

Részvételi díj: 1000 Ft/fő
(amely az ebéd költségét is magában foglalja)

Részvételi szándékát kérjük június 3-ig jelezze az alábbi levelezési címünkön:

Kapitany@smmi.hu, vagy a 30-352-0088, 30-869-6052 telefonszámokon.

SOMOGY MEGYEI
MÚZEUMOK
IGAZGATÓSÁGA

Hidas Község Önkormányzata
a Magyarországi Tájházak Szövetsége
és a Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága
tisztelettel meghívja

Hidasra

a Kardoss Fesztivál keretében megrendezésre kerülő

VI. Regionális Tájház Találkozóra,

melyet

2008. június 7-én (szombat)

9:30 órától tartunk

a

Tájházban és az önkormányzat előadótermében.

Program

- 9:15–9:30 Regisztráció (Tájház, Kossuth Lajos u. 111.)
9:30–9:40 A program résztvevőit köszönti **Dr. Szelle Tibor** polgármester
9:40–10:15 A tájházat bemutatja és a Kardoss Fesztivál programját ismerteti
Videczné Rendes Mária tájházvezető
Séta az önkormányzat épületéhez (Kossuth Lajos u. 50/2)
10:30–11:00 **Dr. Bereczki Ibolya** (Magyarországi Tájházak Szövetsége elnöke) és **Szablyár Péter**
(a Magyarországi Tájházak Szövetsége ügyvezető elnöke): „Tájházak a közösségért”
című pályázat tapasztalatai és eredményei
11:00–12:30 **Balogh Imréné**, a Batai Tájház vezetője és **Serényi Ákos** az Orfűi Tájház működtetője
kerek asztal beszélgetést folytatnak a résztvevőkkel: Lehetőségek, módszerek és
tapasztalatok, hogy a tájházak a közösségi élet színterévé váljanak témában
A témát felvezeti: **Kapitány Orsolya**

Ebéd

- 14:00–18:00 Részvétel a Kardoss Fesztivál programján
Fellépnek: „Petro Kuzmjak” ruszin zene- és tánckara, **Palkó Brigitta** mesemondó,
a Kardoss Színháztársulat, **Farkas Tamás** énekes, a **Bonyhádi Felvidéki Kórus**,
Fehérvizi István harmonikás, a **Cikói Székely-Német Hagyományörző Egyesület**
székely kórusa, a **Hidas Néptánc Egyesület** felnőtt táncosai,
a **bonyhádi Német Nemzetiségi Kulturális Egyesület** kórusa,
a **Zengővárkonyi Hagyományörző Népi Együttes**

Ára: 150 Ft

HETED HÉTHATÁR

XII. évfolyam 7. szám

Közérdekű magazin

2008. július

Antos Árpád felvétele

Sportolók és szurkolók a 8-9. oldalon

Komlós Attila

Túrák a Pireneusokban

5. oldal

Rózsás A. Isabela

**Kondorosi
betyárnapok**

20. oldal

Kamarás Klára

Juszi néni emlékei

22-23. oldal

Kocsis József

Végakarát

3-4. oldal

Mess Béla

Az utolsó nagy kaland

11. oldal

Kisslaki László

**Este a konyhában
1952**

13. oldal

Jéki László

Fizikai érdekességek

21. oldal

Rónaky Edit

Ajándék a szülőföldnek

7. oldal

Videcz Ferenc

**Kardoss Fesztivál
Hidason**

10. oldal

Amennyiben kedveli lapunkat, támogassa a Hetedhéthatárt előfizetéssel!
Kérésre postai utalványt küldünk (7614 Pécs, Pf. 59.). Bankszámlaszám: 50100112-12005985

Kocsis József

Végakarát

A hűvös fényű, politúrozott asztal körül sötét ruhás, egyforma férfiak és nők ülnek a tonett székeken, családtagok lehetnek, rokonok; a csend ünnepélyes körülöttük, és ünnepélyesen komor az arcuk is, közömbösen néznek maguk elé, szótlánul, várakozva.

Az ajtó kinyílik, a tekintetek egy irányba fordulnak. A belépő férfin sötét öltöny feszül, az asztalhoz lép, állva marad mögötte, sima fejbübján az asztallapról már ismert fény táncol, fejbiccentéssel köszön, halk mormogás rá a válasz. A férfi maga elé teszi fekete bőrtáskáját, egy géppel teleírt vékony papírköteget vesz ki belőle, körbenéz, aztán olvasni kezd.

– Végrendelet.

Ez az elképzelt jelenet tolakszik az én szövegem elé, amely azonban valóságosan enélkül kezdődik, valahogy így:

Az idős hölgynek, anyám testvérének (aki azonban öregedvén mintha egyre kevésbé emlékeztetne testvére) kedvenc műfaja a végrendelet. Végrendeleteinek se szeri, se száma, mondhatnám; egybegyűjtött végrendeletei ha kötetet nem is, egy kisebb füzetet bizonyára megtöltenének, és csak sajnálni tudom (mert sokféle tanulsággal szolgáló olvasmány lehetne), hogy az egybegyűjtésre nincsen mód, ezek ugyanis nem egymást kiegészítő folytatásokként jöttek létre, hanem egymást fölvaltató (esetenként megtagadó) dokumentumokként voltak jelen a mindenkori családi irattárban, amelyek időről időre elavultak, érvényüket veszítették, érdektelenné váltak.

– Ezt hallgasd meg, öcsém – fogadott egyszer nevetve nénikém, éppen az iratait rendezte, ez kedves foglalatossága volt, és a már félretett, kidobásra ítélt végrendeletét mutatta. Az volt benne (alighanem sok más mellett, nekem csak a rám vonatkozó részt olvasta fel), hogy százezer forintot hagyományoz rám, vegyek rajta autót. Ezen nevetgélte, hogy legalább ne tette volna hozzá ezt az autóvásárlást. Akkoriban negyvennégyezerért Trabantot lehetett kapni, a Wartburg hatvannyolcezerbe került, nyolcvan volt a Moszkvics ára, száznégyezerrel a Volga állt a kínálat csúcán. Százezer forint! Manapság négy valamirevaló kerék többbe kerül...

Az elértéktelenedés azonban csak az egyik (és nem is a legfőbb) oka volt az időszakos végrendeletváltásnak. Több nap, mint kolbász: anyagi javainak java nem győzte kivárni az aktuális végrendeletek hatályosulását, elsodorták az új és új haladék-évtizedek, ajándékként közeli rokonokhoz kerültek a családi ékszerek (és ha a méltatlanoktól időnként visszakérte is, elfogytak még életében maradéktalanul), egy-egy nagybecsű tárgy pedig a bizományi áruházak polcán keresett új gazdát magának. A végrendeletek elavulásának legfőbb oka mégiscsak az erkölcsi kopás volt: a váltások háttérben meg-

találhatók többnyire nagynénénk családi kapcsolatrendszerének viszontagságai. Ha megorrolt valamelyik unokaöccsére, unokahúgára, nemcsak szeretetének intenzitása változott meghatározott irányokban, hanem végrendeletének az érintett rokonra vonatkozó passzusai is jelentős módosulásokon estek át: csökkentette az anyagi juttatásokat, súlyosabb esetekben a teljes megvonás eszközével is élt, és mint érdemtelen, az érintett rokonnal kitagadta az örökösök köréből. A végrendelet (kiüresedvén elveszítette eredeti rendeltetését) az igazságszolgáltatás eszköztárává vált, eszmei jelentőségű jutalmazási-büntetési aktusaiban a rokoni becsérték napi árfolyam-ingadozása manifesztálódott.

A megmérést során különösen könnyűnek találtatott Tibor öcsém, aki sokáig (közel harminc évig) erről mit sem sejtett, a rokoni szeretet sugarainak megvékonyodását a térbeli távolsággal magyarázta (megelégedvén a megyei kiskirályok uraszkodását a legkisebb fiú vándorútra kelt, remélvén, más megyékben tőlük távol kerülhet), és ennek megfelelően önként vállalta a „távoli rokon” státust az összetartozást kijelölő kapcsolat hálójában. A foszladozó szövedék-szálakat el-elfedték a rendszeres családi találkozók színes rátétfoltjai, és a családi összenevetések szikrázó fényei meleg képzetekkel táplálták az együvé tartozás folytonosságának (a nagynénjével való összetartozás sértetlenségének hamis) tudatát a lelkében.

Meglehet, így maradt volna ez az idő végéig, ha nénikémnek eszébe nem jut a végrendelet. Nem mintha módosításának látta volna szükségét, benne volt abban minden, pontosabban semmi, ami öcsémet érintette volna. Kihagyta őt már első végrendeletének piszkozati példányából is, talán ez volt az oka növekvő nyugtalanságának.

– Nem szeretném, ha öcséteket felkészületlenül érné a hír, miután eltávoztam

(folytatás a 4. oldalon)

Főtámogató

PVV
PÉCSI VÁROSÜZEMELÉSI ÉS
VAGYONKEZELŐ ZÁRTKÖRŰEN
MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

„Pécs a térképen egy város,
de nekünk sokkal több annál.”

Támogatók:

BIOKOM Kft.

Pécsi Vízmű Zrt.

BÉV Zrt.

Bázis-Art Generál

Finish 987 Kft.

Szigetvári Takarékszövetkezet

Iparos Kisvendéglő

Netmester Produkció
www.netmester.hu

**Következő számunk augusztus 8-án jelenik meg
a Hetedhéthatárt az alapítástól támogató Szántó Dezső emlékére**

Kocsis József

Végakarát

(folytatás a 3. oldalról)

közületek – szólt egy napon nénikénk (mégiscsak anyánk testvére) Ilona nővéremhez és hozzám. Ekkor már nagybeteg volt, gondozónők jártak hozzá naponta többször, mi is gyakran látogattuk önálló életvitelének végső stádiumában.

Azt kellett volna kérdeznünk, miféle hír, de kérdő pillantásunkra mondta azonnal:

– Hogy a végrendeletben nem emlékezem meg róla. Semmit nem kap. Ahogyan én sem kaptam tőle. Amikor pedig rászorultam volna. Megtagadta a kérésemet.

Ez egy nagyon régi história. Megsülylyedt a Munkácsy Mihály utcai társasház, és a javítás idejére el kellett hagyniuk a lakásukat. Öcsémekhez fordult (Olaszon laktak akkor): fogadják otthonukba arra a pár hétre agyvérzéses nagybátyánkkal együtt. Öcsémek két kisgyerekekkel szorongtak másfél szobás szolgálati lakásukban, a házi vízellátás elromlott éppen, távoli szomszédból hordták a vizet, képtelenségnek látszott ilyen körülmények közé a toloszékes mozgáskorlátozott rokont esetleg hónapokra befogadni. Rég elfelejtette ezt már mindenki, hiszen megoldódott a helyzet, hozzánk költözhetek, a család nem hagyta cserben őket.

– Megbocsátottam azóta – mondta –, nincs harag a szívemben. Csak elfelejteni nem tudom. Azért gondolom, így igazságos: azt adom, amit kaptam. De nagyon bánt a gondolat, hogy öcséteket váratlanul éri majd a hír, ha csak a végrendelet felolvasásakor tudja meg: kitagadtam mindenből. Megkönnyebbülnék, ha tudnám, addig előkészítitek kíméletesen.

Elérzékenyülő tekintetét rám emelte, a könnyréteg homálya mögött élesen kiraj-

zolódott egy kép: hűvös fényű, politúrozott asztal körül sötét ruhás férfiak és nők ülnek, a csend ünnepélyes körülöttük, az ünnepélyesen komor arcokon várakozás. Az ajtó kinyílik, a tekintetek egy irányba fordulnak, a belépő sötétszürke öltönyös férfi az asztalhoz lép, félretolja a tonett széket, állva marad. Sima fejbűbján az asztallapról már ismert fény táncol. Fejbiccentéssel köszön, halk mormogás rá a válasz. A férfi maga elé teszi börtáskáját, egy géppel teleírt vékony papírköteget vesz ki belőle, körbenéz, aztán olvasni kezd:

– Végrendelet.

Az asztal körül ülők egyre feszültebb csendben hallgatják. Egy közülük (öcsém formájú férfi) összerándul, arca fehérre vált.

Hogy ez ne így történjék mégsem, nem tudom eléggé kíméletesen intézkedett-e nővérem, amikor eleget tett nénikénk kérésének (mégiscsak anyánk testvére), elmondta a hallottakat öcsémeknek, aki azon melegében válaszolt, megbántódva mélységesen, visszafogott indulattal. Nem lett belőle harag.

– Visszaszúrt – mutatta a választ néni-kém –, nem is ő volna, ha nem tette volna. Egyenes ember. Megmondja nyíltan, amit gondol. Ebben hozzám hasonlít.

Láthatóan nem izgatta föl a ríposzt. Mintha számított volna rá. Mintha ennek nem is volna jelentősége. Fontos, hogy visszajelzést kapott. Ez megnyugvással töltötte el. Ezt akarta elérni. Mint aki nem bízik abban, hogy halála után teljesítődik a végakarata. Mert végakarát ez, nem végrendelet. Akaratának keresztülvitele holtában is. És arról jobb megbizonyosodni még időben. Amikor még abban az elégedettségben is része lehet, hogy nemcsak a célbajuttatásról kaphat

visszaigazolást, hanem a találatról is. Ez telitalálat volt. Jó ezt tudni. Jó érzés.

Egészen másféle megnyugvás van a hangjában, amikor elem teszi öcsém verses üzenetét. Képeslapon érkezett, a képen angyaltrombita közelképe, saját kert saját virága, saját felvételen:

Kocsis Tibor felvétele

Tündérszép virág, angyaltrombita,
a megbocsátás földi jelképe.*

*Feledjük el, hogy volt köztünk vita,
haragnak, bajnak legyen már vége.
Szóljon hát értünk egy csendes ima:
szívünkbe szálljon angyali béke.*

– Ezzel lezárult az affér, mondja.

* Angyaltrombita: nagy, fehér tölcsért virágzó kerti dísznövény, azt sugallja: belőle szivároghat a szférák zenéjének egyik szólama, ettől oly titokzatos, hogy csak a képzeletünkkel tudjuk elérni szelíd harmóniavilágának engesztelő fordulatait.

IPAROS KISVENDÉGLŐ

... NEM CSAK IPAROSOKNAK

Magyaros és nemzetközi ételekkel várjuk Önt.
Különtermeinkben 20-tól 140 főig rendezvényeket,
igény szerint kitelepülést vállalunk.

Pécs, Rákóczi út 24-26. Tel.: 72/333-400, 30/9373-400

Nyitva: minden nap 11.30-22.00-ig

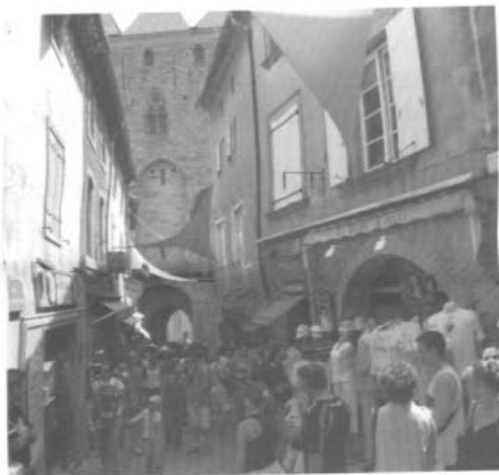
Komlós Attila

Túrák a Pireneusokban – 2.

Középkori hangulatok

Amikor Magyarország felől a Pireneusokba tartunk, Carcassonne városában mindenképp érdemes eltölteni egy kis időt. A hegység északi előterében fekvő város a „Pireneusok-expedíció” jó kiinduló- és végpontja lehet, fapados légitársasággal gyorsan és kedvező áron megközelíthető.

A napjainkban 44 ezer lakosú város hosszú idő óta a Földközi-tenger és az Atlanti-óceán közti kereskedelmi útvonal fontos települése, a rómaiak alapították Kr. e. 100 körül. Az évszázadok folyamán vizigótok, frankok és a középkori franciák erődje volt. Carcassonne jelenlegi városképét a 19. században nyerte el,

Sikátor

1997 óta a Világörökség része. Mai jelentőségét és népszerűségét az adja, hogy itt található Európa legnagyobb, várfallal övezett középkori városmagja, turisták ezrei látogatnak el ide évről évre, átélni a középkor hangulatát.

Sétánkat a várkapunál kezdjük, ahol a francia városokban oly jellemző mi-

ves körhinta és a rajta ülő gyerekek-felnőttek vonják magukra a figyelmet. A várkapun belépve egy kis hídon kelünk át, és máris a monumentális városfalak között találjuk magunkat. Szűk sikátorokon haladunk, körös-körül turisták áradata, fejünk fölött hangulatos színes zászlók lobognak.

A vár területén a 19. századi felújítás során számos, a középkorban nem létező épületrészt is felhúztak, romantikus elemekkel kiegészítve az amúgy is rendkívül hangulatos városrészeket. A 13-14. századi eredetű St. Nazaire bazilika is így kapta lőréses oromzatát. Az építész, Eugene Viollet-le-Duc, a műemlékvédelmi szempontokat nem minden esetben vette figyelembe, ez sok vitát váltott ki annakidején. Mi turisták, azonban egyetérthetünk abban, hogy csodálatos légkörre van a hatalmas falakkal és bástyákkal övezett városnak.

Utunkat egy zarándokhely felé folytatjuk tovább, St. Bertrand de Comminges sziklaszirtre épült templomát keressük fel. A Pireneusok szívében fekvő, 240 lakosú kis település a középkorban élte fénykorát, amikor a Santiago de Compostelába vezető zarándokút egyik fontos állomáshelye volt. A katedrális a több évszázadon át tartó bővítéseknek köszönhetően román, gótikus és reneszánsz stílusjegyeket egyaránt hordoz. Különleges látványossága a festett képekkel borított oltár, az 1550-ben épült reneszánsz orgona, valamint a falon látható kitömött krokodil. A település nagy eseménye az

St. Bertrand de Comminges

A reneszánsz orgona

évente megrendezésre kerülő Comminges Fesztivál. Idén július-augusztus folyamán is számos hangversenyt rendeznek a katedrálisban, és világhírű művészek tartanak mesterkurzusokat.

(A szerző felvételei)

Carcassonne, várkapu

A monumentális várfal részlete

Bandi András

**EKF
az Árkádban**

Ez év május végén, 590 nappal a 2010-es évi start előtt az EKF vezetősége sajtótájékoztatóval összekötött lakossági fórumot tartott a pécsi Árkád bevásárlóközpont földszinti aulájában. Az érdeklődők megtekinthették a Konferencia- és Koncertközpont makettjét, illetve a tervezésről készült animációs filmet. A modern háttértechnikával előlátott, 999 néző számára otthont adó épületegyüttes a jövőben a megrendezendő konferenciák és kulturális fesztiválok színhelyévé válhat. Az épület előtt és mögött 110 férőhelyes, mozgáskorlátozottak számára is használható parkoló fog épülni. A létesítményben a kulturális és konferenciatermeken kívül kis szekció üléstermek, zenekari próbatermek mellett, kávézó és könyvesbolt kialakítására is sor fog kerülni. A kivitelezési munkálatok ez év őszén kezdődnek.

A lakossági fórumon a Zsolnay-negyed felújításáról, átalakításáról váltottak szót a szép számban megjelent polgárokkal. A terv készítői több mint 32 ezer négyzetméter ipari terület, épület átalakítását fogják megvalósítani a közeljövőben, a jelen kihívásainak értelmében, de a jövőre tervezve. A patinás épületesoportban 4 negyed kialakításáról döntöttek. A *gyerek és családi negyedben* a nagyközönség számára nyújtanak kikapcsolódási lehetőséget, parkok és sétányok kiépítésével, valamint ide kerül a Bóbita bábszínház is.

A *míves negyedben* a Zsolnayak történelmi kiállítására kerül sor, valamint egy inkubátorház létrehozásáról is döntöttek, amiben kulturális vállalkozások létrejötte felett fognak bábáskodni. Itt kap helyet egy kézműves utca is.

Az *egyetemi negyedbe* fog költözni a művészeti, a bölcsészkar kommunikációs tagozata, valamint a táncművészeti kar. Az *alkotó negyedben* fognak otthonra találni az Ifjúsági Ház, a Szivárvány Gyermekház, valamint a kortárs képzőművészek és civil szervezetek. A 6-os út két oldalán létrejött épületkomplexumot egy modern felüljáró köti majd össze.

L. Csépanyi Katalin

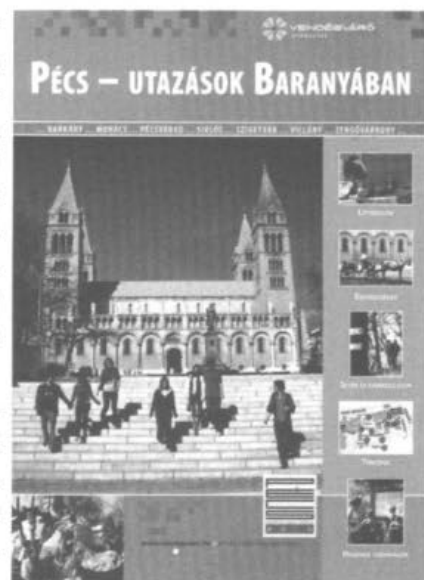
Pécs – utazások Baranyában

Az újgenerációs Vendégváró útikönyvsorozat pécsi-baranyai kötetét június elején mutatták be Pécsset, a Városházán Tasnádi Péter, Pécs város polgármestere jelenlétében. A polgármester örömet fejezte ki, hogy ilyen színvonalas, szinte naprakész kiadvány segíti a Pécsre, Baranyába érkezőket, valamint az ide készülőket. Esterházy György, a Well-Press Kiadó ügyvezető igazgatója a Hetedhétátár kérdésére elmondta, hogy a harminckötetesre tervezett sorozatból évente 6-8 útikönyvet jelentetnek meg, az egységára 3200 forint.

A pécsi, baranyai kötet szerkesztője, Csörnök Mariann volt. Lektorként és szerzőként is közreműködött a kiadvány létrejöttében két Hetedhétátáros szerzőtársunk: Tillai Gábor és Komlós Attila, továbbá a címlapon is Hetedhétátáros barátunk fotója szerepel: Tám László fotóművésze. Tillai Gábor kiemelte, hogy olyan látványosságok is bekerültek a mostani kiadványba, amelyekről korábban kevés szó esett, ilyen például a mohácsi Kanizsai Dorottya Múzeum, a pécsi zsinagóga. Komlós Attila pedig azt hangsúlyozta, hogy a kulturális és természeti értékek megtekintésére fele-fele arányban buzdítja a könyv a Pécsre, Baranyába látogatókat.

A jól használható, praktikus információkat tartalmazó Vendégváró Pécs – Baranya útikönyv kézen fogja az idelátogatókat, és segít megismerkedni e térség értékeivel, továbbá hasznos kiadvány mindazon helybeliek számára is, akik vendégeket fogadnak, és programról kívánnak gondoskodni nekik!

(Tillai Gáborral és Komlós Attilával az MR6 Régió Rádió Pécs munkatársai műsort készítettek, ez meghallgatható a www.hetedhethatar.hu honlapon a „Hallgatnivaló” rovatban.)

Gazdaságtörténelmi konferencia a pécsi iparkamarában

Az 1867 után meginduló országos kereskedelmi és iparkamarai szervezés Sopronban állított föl ilyen kamarát, amelyhez kezdetben Pécs, Baranya és a Dél-Dunántúl is tartozott. Zsolnay Vilmos kezdeményezésére azonban már az 1870-es években megindult az önállósodási folyamat, amelynek első lépéseként 1875. május 3-án jött létre a Pécsi Ipar és Kereskedelmi Társulat. Az önálló, pécsi központtal alakuló, és a Dél-Dunántúlt magában foglaló Pécsi Kereskedelmi és Iparkamara 1881. június 12-én tartotta első közgyűlését.

Az évtizedek során a történelem változásai sem kímélték a kamarát, azonban vezetőségének és tagságának köszönhetően eredményesen működött. A kormányzat azonban, erősödő kommunista nyomásra 1948. január 2-i rendeletével fölőszlatta ezeket a kamarákat: a pécsi fölőszámolására 1948. május 31. és június 3. között került sor. Erre emlékezett az a konferencia, amelyet a jogutód kamara május 22-én rendezett az iparkamarának is otthont adó Majorossy Imre utcai székházban.

Dr. Vargha Dezső főlevéltáros a kamara történetének fejezeteit idézte föl az 1948-as erőszakos megszüntetésig. Ezt folytatta dr. Síkfői Tamás, a mai kamara titkára, amikor az 1990-es újjáalakulástól máig tekintette át a Pécsi Kereskedelmi és Iparkamara helyzetét, törekvéseit, feladatait, jövőbeli céljait. PhD Gál Zoltán, az MTA Regionális Kutatási Központja kutatója a két világháború közötti bankrendszer változásairól tartott előadást, míg PhD Kaposi Zoltán, a PTE ÁKK egyetemi docense Pécs gazdaságtörténetének főbb vonásait ismertette 1944 és 1990 között.

A szünetet követően Márfi Attila főlevéltáros a neves pécsi Hamerli család történetét tekintette át a legújabb kutatások tükrében, míg utolsóként Kehidai László középiskolai tanár a helyi vendéglátó-ipari oktatás százéves történetéről szólt. Reméljük, az előző konferenciák anyagaival kiegészítve mielőbb könyv alakban is olvasni tudjuk majd, az eddig megjelent három után a negyedik, ilyen jellegű kötetben.

TÖRTELY ZSUZSA

Rónaky Edit

Ajándék a szülőföldnek

Rónaky Edit

A putnoki Gömöri Múzeum Holló László Galériájában most – e Galéria történetében először – ex libris- és alkalmi grafika-gyűjteményből rendezett kiállítási anyagban gyönyörködhetnek a látogatók.

A grafika műfajai közt jelentős helyet elfoglaló „ex libris” vagy **könyvjegy** – eredetét tekintve – latin kifejezés, azt jelenti: (valakinek a) könyveiből, könyvgyűjteményéből, könyvtárából (való mű). Ez a kis méretű, elegáns művészi kivitelű alkotás könyvek borítójának belső oldalára ragasztva jelzi: kinek a tulajdona az ily módon megjelölt olvasnivaló. Őse az a vaslanc volt, mellyel a kincsét féltő könyvgyűjtő egy-egy értékes kézírásos kódexét könyvtára polcához erősítette, nehogy lába keljen. Aztán arra is volt példa, hogy beírták a tulajdonos nevét a könyvbe, így a Szent Albán monostor könyveibe a következő szöveget: „Ez a könyv Szent Albáné, átkozott legyen mindenki, aki tőle elveszi.” Később finomodtak az azonosító bejegyzések: „Nyájas olvasó, vigy engem haza XY-hoz a Z utcába!” S emlékezzünk meg – a reneszánsz évre is gondolva – arról, hogy a kódexek korában Mátyás király korvináinak külső borítóján megjelent az uralkodó hollós címere – mélynyomással és dombornyomással kimunkálva – mint egyfajta „szuper ex libris”. Később Zrínyi Miklós könyveinek ex libriseiben mottószerű szövegeket is találunk, például a híres „Sors bona nihil aliud! = Csak jó szerencse és semmi más!” innen vált szállóigévé. Amikor a pécsi Klimó György püspök jóveldelemmel lehetővé tette, hogy könyvgyűjteménye legyen, annak példányait ő is ex librisekkel jelöltette.

Fery Antal fametszete

A klasszikus formátumú ex libris a könyvnyomatással egyidőben alakult ki, mert a sok példány, a sokszorosítás igénye szülte mindkettőt. Első példányai – akár a korvinákon lévők – címerek voltak, név nélkül. Tudomásunk szerint a könyv borítójának belső felére kerülő ex libris céljára a legrégebb fametszetet Albert Dürer készítette 1516-ban.

Az ex libris készítőjének feladata nem egyszerű, számos kötöttséggel megküzdve kell a könyv tulajdonosát és önmagát is jellemeznie. Találkoznia kell ebben a műfajban a megrendelő igényeinek, elképzelésének az alkotó művészi képességeivel, műveltségével, ember- és világismeretével. Kis területen, adott formátumban, sűrítetten kell megjeleníteni a könyvtulajdonos személyiségének jellemzőit, foglalkozásának, kedvteléseinek rekvizitumait, kedvelt virágait, állatait, szerszámaikat, emléktárgyait. E tömörítési feladat mellett szinte egyenrangú követelmény a tulajdonos nevének vagy neve kezdőbetűinek s az alkotó kézjegyének szerves beépítése a kompozícióba. Komoly intellektuális és művészi próbatétel és egyben önfeledt játék is egy-egy ilyen gyöngyszem kitalálása és elkészítése, ezért minden mű sokat elárul alkotójáról is.

Évszázadokon át a könyvtulajdonos azonosítását szolgálta ez a személyes, bensőséges alkotástípus. Minthogy azonban a kis méreten és a kötött formátumon belül is nagyszerű művészi megoldások születtek, a sokszorosítás pedig lehetővé tette az ilyen jellegű művek megszerzését elérhető áron, sokan kezdték gyűjteni őket az eredeti praktikus célon túl is – azért, hogy gyönyörködjenek ezekben a finom, művészi rajzolatú lapokban, és cserélhessék egymás közt a példányokat.

A XIX. században a könyvnyomatás sokszorosítás terjedt el. Ekkor már hazánk is bekapcsolódott az Európa-szerte élénk gyűjtőéletbe. Az első ex libris kiállítást 1903-ban rendezték meg az Iparművészeti Múzeumban, ahol most a világ legnagyobb ex libris gyűjteménye látható. A Zempléni Múzeumnak is igen gazdag ilyen jellegű anyaga van. A grafikai alkotások e „benjaminjának” egyre szaporodó hívei, gyűjtői már egy évszázada egyesületbe tömörültek, s az I., majd a II. világháború miatt félbeszakadt tevékenységüket újjászervezve 1959-ben megalakították a „Kisgrafika

Barátok Körét”, elindították „Kisgrafika” című folyóiratukat. Létrejöttek területi szervezeteik, rendszeresen részt vettek és vesznek nemzetközi kongresszusokon, szerveztek is ilyet már két alkalommal, s évente rendeznek országos összejöveteleket, hirdettek pályázatokat, készítettek gyűjteményes mappákat, katalógusokat, kiadványokat, tartottak előadásokat, kiállításokat, klubnapokat, komoly sajtóvisszhangjuk született.

A mostani putnoki kiállítás anyagát **Imolay dr. Lenkey István** állította össze magángyűjteményéből. Gyerekkorát és fiatal éveit Putnokon élve nemcsak Fritsh Sándor kántortanító, Tompa Anna magyar szakos tanár és a kertész-szomszéd – Garamszegi Pista bácsi – volt rá nagy hatással, hanem az a Pásztor Pál evangélikus lelkész is, akinek házi könyvtárába szabad bejárásuk volt a fiataloknak, hogy olvashassanak, lemezt hallgassanak, beszélgessenek, művelődjenek. Itt került a kezébe először ex librisrel megjelölt könyv, s figyelt fel e műfaj érdekességére, művészi sajátosságaira. Innen már csak egy lépés volt Nagy Dezső debreceni lelkész-könyvtáros hatására gyűjtővé válnia. S ez az immár megszállott gyűjtő most 54 fotókartonon 390 darab olyan alkotást mutat be, amelyből megismerhetjük a XX. századi magyar ex libris és alkalmi grafika vonulatát.

Láthatunk személyes tulajdonú grafikákon túl gyűjteményeseket is, melyek könyvtáraknak, iskoláknak, intézményeknek készültek. Vannak alkalmi lapok: karácsonyi, újévi üdvözlők, születési értesítések, „In memoriam” megemlékezések, évfordulókat, kiemelt rendezvényeket ünneplők.

A kidolgozás technikai megoldásai is változatosak: rézkarc, fa-, linó-, réz-, horgany metszet, mélynyomás, magas nyomás, lapdúcra, szalárdúcra, két dúcra készítés, foltmaratásos, kompjutergrafikával létrehozott, papír, fa, bőr vagy textil alapú, fekete-fehér, két- vagy többszínnyomású, aranyozott. Ezek közt a művek közt vannak leheletfinom rajzolatúak és erőteljes, kemény vonalúak, archaikus stílusúak, népi motívumokat örökítőek és modern, non figuratív megoldásúak. Vannak ünnepi áhitatot ébresztő ábrázolások és jó hangulatú, humoros, karikatúraszerű rajzok, groteszk vonalvezetésű ironikus önportrék. Élvezhetjük a dekorativitást, a szimbolikus fogalmazást, a vonalak, foltok ritmusát.

A tematikai gazdagságból érdemes kiemelni a gömöri vonatkozásúakat: a Krasznahorka várát, a rimaszombati református templomot, a rozsnyói premontrei templom és kolostor építményét ábrázoló, Tompa Mihály, Tóth Ede, Hatvani István, Péczeli József, a Murányi Vénusz emlékére készült ex libriseket. S láthatjuk a szomszédos Bódva völgyi Szögliget szülőlténeket, a Miskolcon élő József Attila-díjas költőnek, Fecske Csabának fecskemadaras névjegyét a gyűjteményben.

A gyűjtemény tulajdonosának nevére alkotott „könyvcimereknek” sokféle megoldását láthatjuk, köztük – természetesen – putnoki vonatkozásúakat is. Igen szép a Gömört és Baranyát együtt szimbolizáló Mátyás király–Janus Pannonius-páros ábrázolása.

A Gömöri Múzeum és a Holló László Galéria igazgatója: **Ujváry Mária – munkatársai és a miskolci Herman Ottó Múzeum segítségével** – gondoskodott arról, hogy a Ház szellemiségéhez illő elegáns kiállítás szülessen. A megnyitón jelenlévő putnokiak igen nagy örömmel fogadták a kiállító Lenkey István nyilatkozatát, mely szerint a teljes anyagot – a szintén kiállított szakirodalommal: könyvekkel, katalógusokkal együtt – a Holló László Galériának ajándékozta – mondván, hogy a szülőföldtől kapott útravalót viszonznunk kell.

Bálint Ferenc grafikája

Morvay Péter rajza

Szilágyi Imre linóleummetszete

Sportolók és szurkolók

Dr. Antos Árpád képei

A mozgás elengedhetetlenül szükséges az emberi test számára. Átala leszünk egészségesek, kiegyensúlyozottak, s nem utolsósorban alakunk is szebb lesz, ha rendszeresen mozgásban tartjuk izmainkat, ízületeinket. Ezért szükséges az emberiség számára a sport. Azért is, mert megtanulunk nemes célokért küzdeni, akaraterőnket erősíteni, elviselni a megpróbáltatásokat. A versenysport és a tömegsport már nagyon régen más-más célokat tűzött ki maga elé. A sportolás azonban sok olyan embernek is okoz örömet, aki nem sportol. Vannak szeretett és kedvelt egyéni sportolók, sokan drukkolnak csapatsportoknak. Rajongásig követik őket, bíznak győzelmeikben, nem hagyják cserben őket kudarcaik esetén sem. Együtt sírnak és örülnek, nem kímélnék fáradságot, időt és pénzt kedvenceikért. A nagy versenyek győztesei példaképekké válnak. Az olimpiaknoknak az ókorban csak babérkoszorú járt a győzelemért a dicsőség mellett. Ma már ezzel komoly pénzjutalom is jár, bárcsak sok magyar olimpikont tudnánk jutalmazni a közeljövőben sorra kerülő olimpiai játékokon.

Dr. Antos Árpád egy világverseny sportolóit és drukkereit mutatja meg nekünk képeivel.

TÁM LÁSZLÓ *Tám László*

Videcz Ferenc

Múlt és jelen találkozója

Kardoss Fesztivál Hidason

Videcz Ferenc

Június 7-én immáron másodszer rendezték meg Hidason a tavaszi népünnepélyt, amely mostantól a Kardoss Fesztivál nevet viseli. A névadó vaszkai és kardosfalvi Kardoss Kálmán (1839–1916), Hidas egykori földesura, 10 évig Pécs szabad királyi város és Baranya vármegye főispánja, 6 ízben országgyűlési képviselő, 1867-től aransarkantyús vitéz később belső titkos tanácsos. Jeles és korrekt politikus volt, s ami akkortájt ritkaságszámba ment, valamennyi néposztály bizalmát és tiszteletét élvezte. Pécssett 1948-ig a mai Janus Pannonius utca és az első mecseki szerpentin az ő nevét viselte. Családját szoros rokoni kötelékek fűzték más neves familiákhoz, például a bonyhádi Perczelekhez, a Berzeviczyekhez, Dóriekhez. Hidason született, ott is helyezték örök nyugalomra.

Kardoss Kálmán

Életútját, munkásságát Videcz Ferencné helytörténész kutatta, illetve tárta fel. Szándéka – hogy a feledésből feltámasztva ápolni kell a község jeles szülöttjének emlékét – helyeslésre, támogatásra talált a falu vezetőinek és lakosainak körében.

Fél tízkor, a tájház bemutatását követően, a Kardoss kastélyban – amely napjainkban községházaként szolgál – elkezdődött a 6. regionális tájház találkozó. Megnyitójában dr. Szelle Tibor, Hidas polgármestere hangsúlyozottan említette a tájházak közösségi életre kiható szerepét. Rendkívül fontosnak tartotta, az egybegyűlt tudásanyagok, tapasztala-

tok cseréjét, a kölcsönös együttműködést, amely nemcsak az egyes települések kulturális felfrissülését, hanem az egész régió további felemelkedését szolgálja.

A nagyközönség számára szervezett program 11 órától vette kezdetét, bár a vendéglátók már napokkal korábban kemény munkával készültek az eseményre. Hagyomány ugyanis, hogy a vendégeket délidőben az itt élő népcsoportok (székely, sváb, felvidéki magyar) káposztás ételleivel kínálják meg. A finomságok elkészítésében a Hidasi Tájházzért Egyesület hölgytagjai jeleskednek, a főfogások mellett remek süteményekkel is kényeztetve a résztvevőket.

A helyi vállalkozók, üzlettulajdonosok az étkekhez szükséges alapanyagokkal, üdítővel, készpénzzel, kellékekkel, az önkormányzat pedig pénzzel és munkával járult hozzá a fesztivál sikeréhez.

Állandó látványosságként volt gyermekjátsszóház, íjászbemutató, fafaragó és szöttesbemutató ill. vásár. A kulturális program ebéd után vette kezdetét. A gálaműsorban felléptek a helyi általános és zeneiskola gyermek színjátszói, az óvónők pedig remek bábműsorral szórakoztatták az ifjú és a már korosabb közönséget. A program további szereplői: Farkas Tamás Zoltán (szólóénekes, gitár), Palkó Brigitta és Lőcsei Ákos (székely népmesék), a Hidasi Kardoss Színjátszókör (művészeti vezető: Radványi Lászlóné), a Bonyhádi Felvidéki Kórus (karnagy: Steib Györgyné), Fehérvizi István (harmonika), a Bonyhádi Német Kórus (karnagy: Rónai Józsefné), a Cikói Székely Kórus (vezető: Bogos Jeromosné), a Zengővárkonyi Népi Együttes (művészeti vezető: Tóth Gábor), a Hidasi Néptánc Egyesület felnőtt csoportja (vezető: Klamik Aranka), valamint a „Petro Kuzmjak” Ruszin Zene és Tánckar.

A remek hangulatot a szeszélyes időjárás sem befolyásolhatta, mert az előrelátó szervezők a tájház udvarán hatalmas sátrat állítottak fel, amely magába foglalta a nézőteret és a szabadtéri színpadot. A közönség lelkes tapssal jutalmazta a

A ruszin Petro Kuzmjak együttes zenészei és táncosai

produkciókat, és a többször megismételt Felvidéki Magyar Induló (amely méltó társa a Székely Himnusznak) refrénjét már a hallgatóság is együtt énekelte az előadókkal.

A vendégek – a tájházkonferencia szakember-résztvevői és az érdeklődők népes serege – nagy elismeréssel szóltak a jó ízléssel válogatott, változatos, színes programról, dicsérték a remek ételeket, a precíz szervezést. Mindannyian egyetértettek Videcz Ferencné, a fesztivál fő koordinátora szavaival: a rendezvény elérte célját; életet, eleven nyüzsgést vitt a tájházba és környékére, megteremtve a régi és a modern élet- és szemléletmód találkozását, együttélését. A helytörténeti gyűjtemények feladata nem csupán a hagyományok tárgyi és írott eszközrendszerének tárlatszerű bemutatása, hanem azok életre keltése, beépítése a mai emberek tudatába, szokás és értékrendjébe. E célért tevékenykednek a községben létrehozott civil szervezet, a Hidasi Tájházzért Egyesület tiszteletre méltó, tette kész hölgytagjai. Terveik között szerepel Kardoss emlékszoba létrehozása, valamint 2009-ben, Kardoss Kálmán születésének 170. évfordulóján emléktábla elhelyezése a kastély falán. Továbbra is számítanak a falu vezető testületének és lakosságának támogatására, amely eddigi eredményeik alapját is képezte.

A fesztiváli program hangulatos bálal zárult, amelyhez a Delfin Együttes szolgáltatotta a talpalávalót. Szervezők és vendégek azzal köszöntek el egymástól: „viszontlátásra összel, a szüreti fesztiválon”, ahol egyebek mellett a tájház udvarán épült kemence fog meglepetéseket szolgáltatni. Mindenkit szeretettel vár a Hidasi Tájházzért Egyesület.

Mess Béla

Az utolsó nagy kaland

Fiam szokta kissé gunyoros hangszíval mondani: „Na, nagy kaland!” amikor valaki valamilyen jelentéktelen dolognak fontoskodva nagy feneket kerít. A jelen esetben csupán egy egyszerű vadászkalandról van szó, mely – fiamnak igazat adva – teljesen jelentéktelen, csak az én számomra van jelentősége. De az idő úgy hozta, hogy ez életem – minden bizonnal – utolsó nagy kalandjává vált. No, de ne vágjunk elébe a dolgoknak. A „modern trend”-től eltérően én megmaradok a kronológiai sorrendnél.

Nem egészen negyed évvel 80. születésnapom után „megajándékoztam magam” egy alpesi nyírfajdkakas vadászattal. Egyrészt a két vadászható fajdféle, a süket- és a nyírfajd (vadásznyelven a nagykakas és a kiskakas) vadászata már ifjú vadász korom óta nagyon izgatta a fantáziámat, csak erre soha nem volt eddig lehetőségem (főleg anyagi), másrészt az alpesi zergevadászat, melyben több mint tíz évvel ezelőtt egyszer részem volt, olyan maradandó élményt jelentett számomra, hogy nagyon vágytam vissza a Steyer Alpokba vadászni. Végül, de nem utolsó sorban, ez egy öreg embernek egyfajta „öntesztelése” is volt, bírom-e még nyolcvanon felül a hegymászást, a ritkább levegőt, egyszóval a magashegyi vadászat fáradalmait?

Meg is egyeztem a zergevadászatnál vendéglátómmal, Tónival, a tagbaszakadt rendőr-vadászsal az időpontban, majd elindultam Konrád barátommal, aki az autóvezetést vállalta azon a hosszú úton, a nagy kalandra. A nem vadász olvasót nem óhajtom untatni a vadászvizionlítás örömeivel, és a vadászat részleteivel. A vadász olvasók számára viszont a most sajtó alatt lévő „Emlékszikrák” című vadász kötetemben pótolni fogom.

Magáról a vadászatról dióhéjban csak annyit, hogy hajnal előtt, még sötétben – május elejét írtunk akkor – nekivágtunk Tóni terepjárójával és Konráddal hármashban a 2000 méter magas hegynek, ahol a nyírfajdokkal a találkozást reméltük. Ameddig a hegyi ösvény tartott, és a terepjáró bírta, addig azzal, majd – még ugyancsak koromsötétben – gyalog folytattuk utunkat, mindig csak meredeken felfelé. Az ilyen hegyi túrákhoz szokott, hosszúlábú Tóni olyan ütemet diktált, hogy kérnem kellett a tempó lassítását. Erre Tóni azzal válaszolt, hogy ha előbb akarunk a leskunyához érkezni, mint a nyírfajdok ébredése, akkor tartanunk kell ezt a tempót.

Szerencsésen megérkeztünk, még idejében, az erdőhatár feletti magasságban, a nyílt alpesi legelőn lévő hevenyészett leskunyához. A kövekből és fenyőgallyakból összerótt leskunyó nem volt bizony valami tágas és kényelmes. A lönyílás mögött volt egy két sziklatömb közé fektetett deszkalaplóból álló ülőhely. Ezen helyezkedtem el én, Tóni és Konrád mögöttem állt vagy guggolt, ahogy éppen tudott.

Mielőtt pirkadni kezdett, megszólalt alattunk a fenyvesben egy kakukk. Szinte otthon éreztem magam egy tavaszi hajnali dunántúli vagy alföldi őzbaklesen. Aztán tőlünk jobbra is, balra is felhangzott egy-egy nyírfajdkakas hívó hangja. Mindhármán majd kinéztük a szemünket kereső távcsöveinkkel, de a magas, kusza alpesi rózsa („Alpenrose”) szövevényben nem sikerült meglátni egyik szerelmes legényt sem. Egyszer csak elröpült előttünk, még erős szürkületben, a várva várt kiskakas, és felszállt a tőlünk kb. 150 méterre álló három csenevész fenyőfa egyikére. Több fa nem is volt az egész belátható hegyoldalon. A jószemű Tóni azonnal, majd hamarosan Konrád is felfedezte, hol ül a fenyőágak közt az a szép fekete madár, de abban a derengésben én sokáig nem tudtam meglátni. Végre hosszas sutogó magyarázkodás után és a lövilág javulásával én is felfedeztem. Most már csak rövid néhány másodperc kérdése volt, és eldőrdült a lövés. Az én kiskakasom meg lefordult a fáról. Volt aztán nagy ölelkezés, gratuláció, túlradó vadászöröm!

Ezután következett még az utolsó megpróbáltatás: még 150 métert mászni felfelé az alpesi rózsa szövevényben azon a meredek hegyoldalon. Tóni engem támogatott, de Konrád nem bírt vadászszenvedélyével és előresietett. Már kiabálta is: „Itt van! Gyönyörű, öreg kakas! Igyekezz!” Ez utóbbi felesleges volt mondanivalója, de itt is beigazolódott a biblia szava: „A lélek kész, de a test erőtlenségre.” Útközben kétszer elestem, az utolsó tíz méteren meg Tóni hónom alá nyúlt, és úgy húzott fel a kakasig. Itt aztán lerogytam és jó negyedórán át ülve néztem, áhítattal, talán könnyezve is, az alpesi rózsa ravatalon nyugvó gyönyörű madarat. Sikerült! Kiálltam sikeresen ezt a próbát!

Az újabb gratulációk, a töret átadása és a fényképezések után lefelé már könnyebb volt az út. Most már a lejtő is, meg a boldogság is segített talpon maradnom. Útközben szedtem még két gyönyörű encián

virágot, melyeket lepréselve emlékként őrzök. (A természetvédők ne jelentsenek fel érte, de ott annyi volt belőle, hogy ez a két szál nem hiányzott közülük.)

Optimista módon azt gondoltam, hogy most már hazamegyünk Tóniékhoz, és nagyot fogok pihenni, aludni. Ez bizony naiv elképzelésnek bizonyult! Nem részletezem, hogy hazafelé hány helyen álltunk meg, és fogadtam az ottani vadászok gratulációit. Jó osztrák szokás szerint mindenhol meg kellett innom egy-egy doboz sört. Így aznap – azt hiszem – felállítottam életem egy nap alkoholfogyasztási rekordját! Az egyik „Jagdhütténél” három javakorabeli alföldi magyar vadással is találkoztam, akik már három napja vadásztak nyírfajdra, de egyikük sem lőtt kiskakast, én meg a vén vadász első próbálkozására igen!

Végül délután Tóni házánál összegyűlt a falu (Rauris) összes vadásza ünnepelni. El nem tudtam képzelni, mi az én kaksomban az a nagy szenzáció, hiszen ott a nyírfajd rendszeresen vadászott vadfaj. Végül estefelé, az akkor már erősen kapatos Tóni kibökte: „Köszönöm, Béla, hogy megnyerted nekem a fogadást.” Kiderült aztán, hogy a falu vadásza fogadtak Tónival, hogy hónélküli terepen, a nyírfajd idény végefelé, egy 80 év feletti, hegyi vadászhoz nem szokott magyar professzorral nem fog tudni kiskakast lövetni. Nem tudom, mi volt a tét. Én mindenesetre megnyertem Tóninak a fogadást! Hát ezt ünnepelték annyira!

Számomra ez, 80 éves korban, bizony nagy kaland volt. Legalább olyan nagy, mint egy 30-40-50 éves vadásznak 4-5000 méteres magasságban valamilyen hegyi kost, vagy kecskebakot elejteni.

Végül még meg kell magyaráznom, miért írtam a címben „utolsó” nagy kalandot? Éppen 11 hónappal ez után a nevezetes kalandom után feleségemmel egy súlyos autóbalesetet szenvedtünk. Bár – hála Istennek – mindketten szerencsésen túléltek, de ez rádöbentett arra, hogy ebben az életkorban már nem szabad erőnköt, képességeinket és lehetőségeinket túlértékelni. Most már meg kell elégednem a magaslesről, vagy barkácsoló kocsiról történő őzbak, vaddisznó, esetleg szarvas vadászatával. Erre viszont vadászbarátaim kedves segítségével, remélem, hogy egy-két évig még lesz erőm és lehetőségem. A jó Isten, Szent Hubertusz, Diana és az összes vadászpatronus segítsen hozzá!

Antos Árpád

Barangolások Erdélyben – 88.

Ötödik utazás (13. rész)

Máramarossziget

Erdély északi megyéjének központja a Tisza és az Iza folyók öblében fekvő szigeten, az ukrán határ közelében. A szomorúság városának nevezhetjük: a háború előtt ez volt az utolsó magyar

Börtön

város, ahol elbúcsúzhattak hazájuktól az orosz frontra indulók, vagy akiket később fogságba, kényszermunkára vittek a Szovjetunióba. A II. világháború után a város börtönében töltötték bün-

Börtönudvar

tesítésüket a romániai politikai elitéltek. A hatalmas épülettömbben 1990-től a kommunizmus áldozatainak emlékműzeuma működik.

Ellátogattunk az egykori börtönbe. Az emeletes körfolyosókból nyílnak a szűk, egyszemélyes cellák. A kicsi abla-

Az áldozatok menete

kok elé deszkából ellenzöt tettek, hogy a foglyok csak az ég felé nézhessenek.

A börtön legnevesebb lakója Márton Áron (1896–1980) erdélyi püspök volt. Őt, hét püspöktársával együtt, 1948-ban azért tartóztatták le, mert levélben tiltakoztak a vallásszabadság megsértése és az egyházi iskolák államosítása ellen.

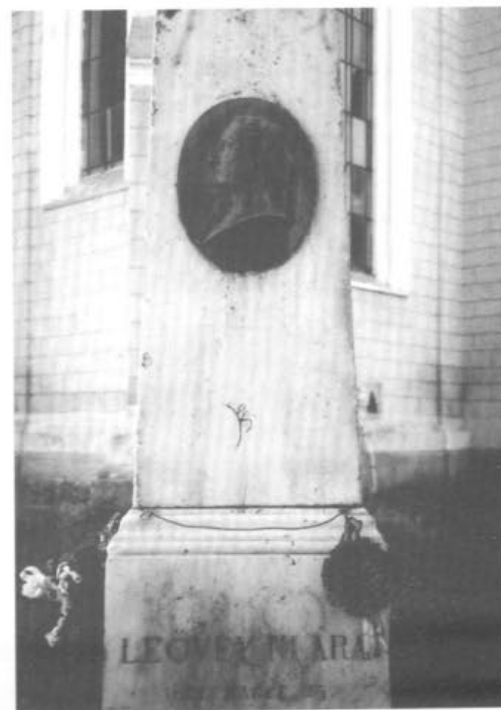
Márton Áront 1951-ben életfogytig tartó börtönre ítélték. Több évet töltött a máramarosszigeti börtönben. A nemzetközi tiltakozások hatására házi őrizetbe helyezték, majd 1955-ben büntetését megszakították.

Végigjárva a börtön folyosóit, virágot helyeztünk el a sokat szenvedett püspök cellájában.

A börtönudvar közepén a földbe süllyesztve kápolnát építettek az itt raboskodók emlékére.

A 6 méter magas börtönkerítés mellett megrázó szoborcsoport áll. Aurel Vlad román művész alkotása, „Az áldozatok menete” címet viseli. A 17 életnagyságú meztelen bronz férfi és nő, sovány, meggyötört testtel, ég felé emelt karokkal, megroggyant térdekkel, rendezetlen sorok-

ban vánszorog a megsemmisülés felé. A mű elsősorban azoknak állít emléket, akiket innen vittek a megsemmisítő táborokba.

A városban született Leövey Klára (1821–1897), a magyar nőnevelés megalapítója, valamint Asztalos Sándor és Móricz Samu 1848-as honvédtisztek. Emlékműveik a három tornyos református templom kertjében állnak.

Itt meghallgattuk *Juhász Gyula* versét, aki az 1906/1907-es tanévben pályakezdőként a piarista gimnáziumban tanított:

Máramarossziget

Magyar Kelet bazárja volt e város,
Fajok tanyája, ódon és kies,
Közel az éghez s a magyar határhoz
S a vándorló költőhöz is szíves.

Kegyes atyáknál öreg iskolában
Magyart, latint oktattam itten én,
Párizs felé szállt akkor ifjú vágyam,
Fiatalságom ódon Szigetén.

Párizst kerestem és könyvekbe bújtam,
Míg az idő szállt – ó én drága múltam –
Örökre meddön és múlástva múlt.

Egy fiatal lány szeme átvilágol
Felém e fényből, mint a másvilágból
És vissza, vissza nem visz oda út.

(A szerző felvételei)

Kisslaki László

Este a konyhában – 1952

Drága dolog a petróleum. A boltba vitt az ember egy üveget és abba mérték pénzér'. Nagymama csak későn gyújtotta meg – az üvegcsilindert leemelve – a lámpabelet, mikor már alig láttam nagypapa lábait a lavórban. Azt minden este megmostam, ahogy az Úr a Tizenkettőt. (Azt a plébános úr mesélte a múltkor.) A sparhelt vasszáján keresztül kiviláglott néha a maradék tűz lángja, ha lobbot vetett még egy-egy lapuló ágdarab.

Egy malac aludt ott a melegben előkelően, mert kicsi volt és köhögött. Vicces volt, mikor néha egy-egy szikra kipattant, és éppen a rózsaszínű hasára esett. Erre mindig riadtan felhorkant és méltatlankodva körülpislogott malacszemével, mintha azt kérdezné:

– Mi volt ez kérem szépen? – aztán visszaaludt a következő szikráig.

Milu, a hatalmas fekete kandúr, válasza se méltatta a malacot. Mélyen lenézte az ilyen alakokat. Na! A mi macskánknak fene nagy híre volt a faluvégen. Verekedő, vérmes volta miatt társai, ha tehették, nagy ívben kikerülték. Még az arra tévedt nagyobb kutyákat is elkapta és megerőszakolta. Neki mindegy volt, hogy lány, vagy fiúkutyá-e az illető. A két első lábával hátulról lefogta áldozatát, aztán adj neki! Ilyen megesett kutyának aztán nem volt maradása a faluban. Akár elhiszik nekem, akár nem, de tényleg így volt. Magam is láttam, mikor a keresztapám jött hozzánk borér'.

Pajtás, a kutyánk, elvult Miluval. Az öröklött ellenszenv persze bennük is megvolt, de én, mint az udvar teljhatalmú fejedelme, nem tűrhettem, hogy azok, akiket

én szeretek, veszekedjenek. Csak egyszer mutattam meg nekik, mire is gondolok. Úgy kezdődött, hogy Pajtás felzavarta Milut a fára. Az onnan káromkodott a kutyára és köpdösött lefelé. Pajtás meg csaholt, hogy még a vasútig is elhallatszott. Erre én magamhoz hívtam a két alattvalót. Pofájukat egymáshoz nyomtam és mondtam, hogy:

– Csókojjátok meg egymást! – Ezek fújtak, öklendeztek, forgatták fejüket, de nem engedtem el őket, míg igazán össze nem csókolóznak. Más is így tett volna állataival, ha békességet és szeretetet akar a portáján, nem igaz?

Na ennyit Miluról. Ott tartottam, hogy nagymama világot gyújtott, nagypapa ilyentájt már néhány keresztény slukkot vett a csatos üvegből, s mesélte nekem tovább a katonakorabeli élményeit a muszka frontról. (Nagymama szerint én kétéves voltam, mikor elkezdte mondani a történeteit.) Pajtás ilyenkor a priccs alá feküdt, hátha elfelejtik kiküldeni éjszaka házat vigyázni. Nagypapa mesélt az öregedő estébe, nagymama a hokedlin bóbiskolt a fáradtságtól. Hajnaltól estig dolgozott, de addig nem mehetett aludni a tisztaszobába, míg nagypapa el nem dőlt aludni a priccsén. (Volt neki még egy másfél literese, de az éjszakára kellett neki).

– Aptyuk, a gyerek má' fáradt – próbálkozott nagynéha tétován szólni.

– Nem, nagypapa, tessék még mesélni – könyörögtem – persze, hogy folytatta. Ahogy ürült a csatos üveg, ő úgy emelkedett a ranglétrán. Kora este berukkolt, mint közvitéz honvéd, aludni már „cukfűrerként” ment. Kalandjai közül legjobban

tetszett, mikor elmesélte hogy, hogy mulattak a minszki legénységi kuplerájban. Az biztos valami biliárdterem lehet sörözővel és pálnikával. Nagypapa énekelte is ilyenkor már hogy:

– „Kurvák jobbra, bakák balra Appelre.” – Biztos valami körtánc felkérés lehet. A nótát tudom kívülről ma is, de idegenek előtt nem illik ezt énekelni. Mondtam az előbb, hogy a tisztaszobában aludtunk. Nagypapa nem, ő a csatosával a priccsen a konyhában.

Nagymama ösztől, meleg téglát rakott az ágyba nekem a dunyha alá. Fejedelmi volt oda bemászni! Azért hívták tisztaszobának, mert ott deszkapadló volt, s oda nappal nem lehetett bemenni: kutyának, macskának, csirkének, libának – de még nekem sem. Különben akárhol a házban járkálhattunk mindannyian. A konyha döngölt földdel volt kipallózva, amit könnyű volt takarítani. Egy tölcsérbe vizet tettem, persze előtte alul befogtam a csöcsét, és szép köröket rajzoltam vele a földre. Aztán csak a ciroksőprűvel összesöpörtem, és már urasan is nézett ki. Na persze csak addig, míg a szárnyasok meg a malacok be nem jöttek körülnézni. Az utcánkba késő éjjelig csak a szomszédok égették a lámpát, Takács bácsi betegsége miatt. Negyvennégyben fejlődést kapott valami orosz faluban és azóta nem aludt egy cseppet sem. Nagypapának nem volt lövése. Pokrócot tekert magára s ledőlt, de előtte kifarancsolta Pajtást a priccs alól az udvarra őrizni. Persze Milut már jóval korábban kidobta.

A malac maradhatott, mer' kicsi volt és köhögött...

Üdítő nyári olvasmány

Kéri Katalin: Decemberi csillagok

A Szerző már elbűvölte olvasóit *A csend útja* című kötetével: a szerelem hatalmáról lehetetlenomsággal megírt novelláival. *Decemberi csillagok* címet viselő kisregényében merész ötlettel egy bakfislányt unalmas történelemórájáról időutazással elrepít a XIX. századi Párizsba, a „belle époque” időszakába. A vagány Juli ottani izgalmas kalandjai során komoly emberismeretre és önismeretre tesz szert. Kéri

Katalin jól ismeri és találóan érzékelteti a kamaszok észjárását, gondolkodását, ízlését, éles kritikáját a felnőtt világról, de éppúgy érzékenységet, lelkük rezdüléseit, szerelmük nyiladozását és szeretteik-

hez való ragaszkodásukat, ambivalens érzéseiket is. Előző kötetéhez hasonlóan itt is nagyon érdekes álom és valóság, múlt és jelen, képzelet és emlékek egymásba játszása; idegen országok, tájak, szokások felfedezésének vágya és megvalósulása – harmóniában a hazatalálás örömeivel.

(Kódex Nyomda Kft., Pécs, 2007)

RÓNAKY EDIT

Kardhordó Kálmán

Bélyegvilág

Korábbi írásunkban már említettük, hogy ez év május hónapja bélyegkibocsátásban bőségesnek ígérkezik. A hónap elmúltával ez már bizonyossá is vált. Alkalmi, bizonyos eseményhez fűződő, előre meghatározott példányszámban 8 bélyeg, 1 blokk, 1 kisív, forgalmi kiadásban 2 bélyeg (egyik feláras) jelent meg. (Összesen 3040 + 50 forint névértékben.)

A témakörök részben újak, részben korábban megkezdett kibővítései. Egy már korábbi téma felelevenítése, újrafeldolgozása akkor lenne érdekes, ha mást, többet nyújtana előzőjénél. (Ez viszont egyéni megítélés kérdése is, „Kinek a pap, kinek a papné” állásponté.) Nem szaporítva a szót, vegyük sorra, miben gazdagodott a magyar filatélia.

A 2007. évre „Az év legszebb magyar bélyege” kitüntető címet Székely Kálmán kapta az idei bélyegnapon Élő örökségünk III. sorozatáért, blokkjáért. A téma negyedik folytatását is ő tervezte. A négy címletű sorozatban a magyar óriás nyúl, parlagi kecske, cikta juh és a magyar parlagi szamár szerepel, a blokkon pedig a hazai bivaly.

Minden évben szavazással választják ki a soron következő Európa-bélyeg témakörét a Posteurop tagországok. Ez 2008-ban a levélírás lett. A Magyar Posta Kara Orsolya kisív tervezetét fogadta el, az került megvalósításra. Sajátos elrendezésben két bélyegpár „A” betűt író hagyományos író tollat ábrázol; az alnyomatban magyar, angol, francia nyelven a levél, levélírás szöveg olvasható.

Az április hónapban forgalomba került Magyarországi kisebbségek sorozat első címlete után a másodikra május 9-én került sor. (Baticz Barnabás a tervező.) Az a roma, ez a német kisebbségé. Fő motívuma: nemzetiségi viseletben táncoló nő, valamint

az 1995-ben megválasztott Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának emblémája, mellék motívumként háttérben jellegzetes német falurészlet s a kedvelt hangszer, a harmonika képe szerepel.

A 81. Bélyegnapi a Magyar Posta már március 13-án forgalomba hozta bélyegnapi sorozatát és blokkját, de azért a május 16–18. közötti bélyegnapi rendezvények nem maradtak újabb bélyegkibocsátás nélkül. Május 16-án dr. Csáki György, a MP Zrt. igazgatóságának elnöke nyomta az első napi bélyegzőt három új bélyegre: a tokaji borvidék részletét ábrázoló Világörökségek Magyarországon sorozat IV. címletére, a magyarországi nemzeti parkok legfiatalabb tagjaként szereplő Órségi Nemzeti Parkot köszöntőre, valamint az Ausztria-Svájc közös rendezésében lebonyolított Labdarúgó EB alkalmából kiadottra.

Május 20-án két újabb forgalmi bélyeg is kiadtak. Az egyik az immár 10 éves üdülési csekket van hivatva népszerűsíteni (a bélyegkép grafikája a csekk nyújtotta lehetőségekre utal), a másik bélyeg egy korábbi országos gyermekrajzpályázat alapján került kiadásra. Mintegy négyezer pályamű érkezett be az elesettek, rászorultak segítése témaköre. Póta Lili mezőkövesdi általános iskolás Ajándékozás c. rajzát Dömé Eszter – sok szép bélyegünk tervezője, díjazottja – formálta bélyeggé. E bélyeg feláras, a befolyt összeget a MP az Országos Mentőszolgálatnak utalja gyermekmentő berendezések vásárlására.

Május 9-én alkalmi levelezőlap forgalomba hozatalára is sor került Sümegcsehi emléktemplomáról. A kápolna festményei Udvari Erzsébet Kossuth-díjas festőművész alkotásai. (Udvari Erzsébet több karácsonyi, húsvéti bélyegünk révén is ismert.) A levelezőlap díjjegye – benyomott bélyegképe – összhangban áll a sümegcsehi kápolnával.

Volt hát mit postatisztán megvennünk májusban, levelezőpartnereinken a sor, hogy ezekre küldeményeken is szert tehesünk. (Nógassuk őket!)

GALÉRIA
B L

Bútorok restaurálása

Tel.: 20/387-8837
FELSŐÖRS

Garázson kívül tárolónak, felvonulási épületnek, horgász háznak is használható

Alapár: 240 ezer forint + áfa

Érdeklődni lehet a 72/447-760 és a 06/30-271-9446 telefonszámokon

A mintadarab megtekinthető:
Pécsett a Kanyar u. 22. szám alatt,
Mohácson a Szőlőhegy,
Csencsevár u. 5-9. szám alatt.

Mádai Piroska

Hazavárlak

magamrazártam az ajtókat, a szemhéjamat
és beástam magam a sötétbe
indulás előtti remegés – pedig sehová sem megyek
arra várok hogy hazaérj hozzám
várlak várlak
a térdem ettől remeghet csak
látod felvettem ezt a harisnyát
és kezemben egy pohár bor
magas törékeny pohárban – nyújtom neked
és visszaveszem onnan iszom ahonnan te ittál
majd visszaadom simítom a kezedet
felfogok egy lehulló cseppet és neked adom
vigyél magaddal segítsd fel a kabátom és menjünk

Lazarev Oleg Alekszandrovics

Vidámpark

Kettőezrediken is túl vagyunk, túl vagyunk az éven
Nem írja már a naptár sem, hogy 1990.

Nem írom már én sem, s nem bírom már tényleg nem
Pedig csak 1983 volt, amikor eme világra születtem.

Még gyermek voltam, örültem, s hittem én a mesékben,
S nem gondoltam soha nem, hogy olyan lesz, mint amilyen.

Hogy virtuális polcokról mosolyognak majd az emberek,
S felteszem majd magam is, hátha valakinek megtetszek.

És jön majd egy öltönyös ember, mögötte kapitalista vállalat,
Mefogják a kezemet, s ha jó vagyok, megveregetik vállamat.

Ezután hazamegyek, én boldog, én vidám és elégedett,
Hisz kitüntettek, s nevem mellé kiraktak egy fényképet!

Bent a „multinál”. Ott szemben, szemben az ebédlővel!
Hogy lássa mindenki a rabszolgát, ki a legtöbbet termel.

Ennek örülnék is, hogyha én, mint kiváló dolgozó és díjazott
Valahol a város szívében álló tablón lennék remek alkalmazott,

Hogyha egy országnak, vagy csupán egy kis városnak adatott,
Hogy eszemmel vagy erőmmel sikert hoztam vagy profitot.

De nem lehet! Magadat soha többé egy országnak nem adhatod,
Hisz eljött a kapitalizmus, a szabadság, melyre mindenki vágyott.

Itt van nesze! Itt van nekünk! Lásd meg hát, mi jót hozott!
Elégett lelkedéért nem mész templomba többé, a tükörképed köpködöd.

Mindettől messze futnál, de nem vár más, csak az otthonod,
Hisz a munkából muszáj hazamenni, holnap is vár a főnököd.

Oly jó volna már egyszer tényleg hazamenni oda, ahol nincsen gond,
Ahol várna rád sok igaz szeretettel a már saját, drága családod,

De nem vár téged otthon senki, édesanyádat még jó, hogy pusziold,
Mivel saját családod nincsen, s a kedvesed is elhagyott.

Ugyan mi másért? Mi másért tette volna? A karrier fontosabb volt.
Egy forró augusztusi napon, egy „multihoz”, Esztergomba utazott.

Fiatalok oldala

Molnár Szilvia

Erdőn

ritkul az éjszaka csöndje
neszpuha láb hova lép
bölcstuja porhava csábít
őzsuta vár, odanéz –

szörny veti rémteli arcát
szájsarkon csordul a vér
üstököt ráz, szeme kábít
megveti száz csodalény

selymes már fényteli erdő
pusztul a rossz, pora kék
felkapja fordul a szélvész
messzire hánnya ma még.

Prim Péter

Emlékezés

Sűrű, nehéz és hideg köd ereszkedett a városra.
A kandalló mellett ült és pipázott. Közben emlékezett.
Varázslatos, hosszú utazás volt ez vissza a múltba.
Gyerekkori önmagát látta a ködben el, majd újra feltűnni.
Újra érezte a sült gesztenye melengető illatát, és a piac morajláját hallgatta.
Elmosolyodott és a falura gondolt.
Vajon áll e még az öreg körtefa, ahonnan annyiszor nézte a horizontot.
Ifjú, telek és nyarak közti szerelmes tavaszok és hűvös őszi napok suhantak el.
Lassan felemelte a kezét, tenyerét maga felé fordította és érezte ahogy a lapát nyelét markolja, mikor még erős ifjúként rakta a vagonokat. És azok az ó jó borok.
Dohos pincék szagát érezte, lehunyta szemét, és nagyot nyelt. Úgy érezte, álmodik.
A mosoly eltűnt arcáról, és ősz pillái közül egy lassú könnycsepp indult útjára.
Újra hallotta azt a hangot, melyet soha nem felejt, felesége csilingelő hangját.
Az asztalon álló fényképre emelte tekintetét, ám ekkor a szemében pihenő könnycsepp lehullt és a kezére esett.
Ismét azt a jól ismert gyengéd érintést érezte, mely évtizedekig kíséerte vigyázva, szeretve.
A köd már ritkább, áttetszőbb volt. A távozó köddel mentek azok az illatok, ízek, képek, melyek egy életen át gyűltek, és amelyeket most egy csapásra újraélt.
Ezután egy pillanatra a halálra gondolt, arca rezzentelen és komor volt.
De hát milyen is lehetne. Ha szerencsénk van, mind megöregszünk.
Ahogy megöregedett ő is, és a régi körtefa. Az ilyen estéken a tűz mellé ül, pipára gyújt és várja, hogy jöjjön a köd, mely visszahoz mindent, ami fontos, az emlékeket.

Szerkesztőségünk várja fiatalok rajzait, verseit,
írásait a következő címen:
7614 Pécs, Pf. 59. • e-mail: hethatar@t-online.hu

Kossuth Lajos gondolata	Idegeseit			Fertőzsféle Valamit közöl	Belül befal	Megye- székhely Üres len		Vas vj. Társaságunk	Jegyet ellenőriz Merész	Boka ellenfele Repeta	... János énekes Japán aj.	
	1											
	Régi ne- mes assz. Izom igéje							Számár beszéde Asszír e. férfinév			Orosz folyam Anyatej igéje	
2	Félig leg- nagyobb Lóerő					Rubidi- um vj. Fotó- márka		Aromás ital		Zuhanj Azt kö- vetően		
Eső igéje					Többszel Konyha- kerti növény		Alfa r. Lehanyag- lik a hang- gulata	Könyv- lap része Kevért teje			Zorro	
Vékony fémlap Gyilkol				Gyermek- jármű Krémse- rű anyag						Fejetlen váza 100		Kérdő- szócska Japán város
	Boldog Kalifa hangzói								Méztartó edény Állatok bejártat			
			Balaton jármű Vasas szakma								Londoni képtár Feszülts. egység	
Goneril atyja Kevért Leni			Lenéz valakit Vasi te- lepülés							Perben emelik Bee ... zenekar		
Egyik kém- hatás				Többszel Megterm. petesejt		Tetejére Vendég- lői olvas- mány		Görög sport- verseny			Rénium Küzde- lem	
	Szánt Kevért nyíl				Zavaros rév Ízesítő			Tünet Napszak			Kedves rókafi Hangta- lan néha	
Udvariatl. megsz. Kicsi kecske			Becézett István				Állatot ellátni					Nitrogén Lelátói öröm
Tár			Arany angolul Ugar				Tűlize- sített USA- tagállam			Enged Irtani		
Elvásó					Amper Utálatos		E helyütt Ménés jelzője			Foszfor Fél suba	Kevért dió Gramm	
Csendes kin Ellenté- tes ksz.		Munka- asztal Zavaro- san lapp						999	Sejtet Reggeli ital			
	Névelő Kongó régén		Végtelen rang Falevél jelzője			Hozzá nem értő Azonos mshg-k				50 Idegen férfinév		Idő a fi- zikában Félig ráhajít
Kóstol				Idegen pénznem Ide-oda járnál						Aprócu- kor fele Belül barna	Aján- lottjel Csend- ben lát	Huszár jelzője
Szotyola								Spanyol népcso- p. Csendes Kőrös				
Aprókat lépkedek Zavaros kör						Olasz aj. Mutató- szócska	M. íróni- nasztria Farsangi sütemény					
		Kén Harma- dik hatvány	50 Bírósági ügy		Nitrogén Ismeret- terjesztő intézm.r.	Harc- vonal Direkt ter- mő szőlő				Amerigo ... képző- művész	... baba japán film	Alfa Félig hallok
			Veretes Majd- nem vad						Egyfor- mák	Korall- zátony Harag- ban van		
Zavaros béke Tanuló vezető		Fejtel- lenül növeli Kötő- szócska				Helyhat- rag Félne		Egyhá- zi méltó- ság				
								Bírálat				

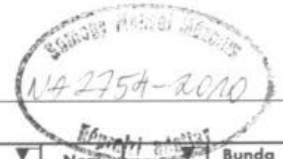
DRELICSKA ATTILA EMLÉKÉRE

KÉSZÍTETTE: CSÉPÁNYI PIROSKA

A keresztrejtvényt helyesen megfejtők és a megfejtést beküldők közül a szerencsés nyerménye: az 1000 gyógynövény című könyv. Beküldendő Kossuth Lajos gondolata augusztus 8-ig, a szerkesztőség címére (7614 Pécs, Pf. 59.) postai levelezőlapra vagy levélben, illetve az e-mail-címre (hethatar@hethedhethatar.hu).

A májusi számunk rejtvényének megfejtése: „Nagy szerencsétlenség, hogy a népeknek vezetőikkel oly kevés szerencséjük van.” (Friedrich Dürrenmatt gondolata)

A helyes megfejtést beküldők közül Molnár Gabriella (7400 Kaposvár, Füredi u.) olvasónk nyerte meg az 1000 olimpiai bajnok című könyvet.

Gustave Flaubert gondolata		Spanyol nép	Itatóssal felszárit Kosár jelzője	Kevert pad Zömmel lerepül	Ali baba rablónak száma	Feszítő eszköz Német város	Erősen kattanó Hangos nevetés	Nem elő Dehogy	Bunda jelzője Légi, előtag
Kórházi osztály	2	Törlőgumi 50		Csendben ígás Újító id.		Feltéve	Szerb váltópénz		
		Zalai határátkelő Többesjel				Fotó belseje	Semmi Kis maci	Gépkocsi-márka	Nitrogén Héjatlantufa
1000 Durva posztó		Kerti virág Kipling farkasa		Keverve von		Tóbiás b. Férfi gyermeknyelven		Ósmagyar népcsoport	
		Háló angolul Becs belső		Fél velő Becézett Katalin		Vég-telenül balog		Tgk-márka Csinosan	
		Kén vj. Vég-telenül izolál	Tatár rang Hélium vj.		Fog-orvosnál mondjuk Dehogy		Pest mi-település Növényevő kárt.		Kálium Műzsa-csók
Teremsport Fél reciprok		Játék-pénz Juh himje	Fél tucat Kötő-szócscsa		Tetőfedő Szlenges igenlés		Félig szív Fafajta		Korróvidítés Pihe fele Fejetlen sav
Id. ffinév Ítélet-vég-rehajtó			Majd-nem egy 1 festő a 3-ból Gazd-i Hivatal r.			Vízparti növény Úrállo-más volt		Tetőfedő anyag Nátrium vj.	
		Orosz férfinév Amper		Névelő	Mutató-szócscsa Tárgyrag		Funkcióval lát el Időjel		
Falusi ló								Tanuló vezető	

KÉSZÍTETTE: CSÉPÁNYI PIROSKA

A keresztrejtvényt helyesen megfejtők és beküldők között lapunk egyéves előfizetését sorsoljuk ki. Beküldendő Gustave Flaubert gondolata augusztus 8-ig, a szerkesztőség címére (7614 Pécs, Pf. 59.) postai levelezőlapra vagy levélben, illetve az e-mail-címre (hethatar@hethedhethatar.hu).

A májusi számunk rejtvényének megfejtése: „Az új urak mindig kérlelhetetlenek.” (Aiszkhülosz gondolata); „Mindig a tudatlanok szenvednek.” (G. B. Shaw gondolata)

A helyes megfejtést beküldők közül lapunk egyéves előfizetését Szántó Ferencné (2120 Dunakeszi, Barátság u.) olvasónk nyerte.

VARÁZSKÉP – 236.

DR. MÁNDOKI LÁSZLÓ NÉPRAJZTUDÓS EMLÉKÉRE

Első számunktól kezdve mindegyikben található varázskép. Dr. Mándoki László néprajztudós nemcsak rendelkezésünkre bocsátotta világhírű rejtvénygyűjteményének ezen darabjait, hanem versikéket is írt hozzájuk. Ezt a hagyományt folytatva Szigetvári-Szattinger Krisztián jóvoltából ismét versikékkal jelennek meg a varázsképek.

Aki megtalálja a képben a keresendőt, kiszínezi, a képet kivágja vagy fénymásolja, és nem rest **augusztus 8-ig** borítékba téve szerkesztőségünk címére (7614 Pécs, Pf. 59.) elküldeni, megnyerhet **50 szelet csokoládét**.

*Nagyobb a kínalat,
A kép kissé csalóka.
Ha meglesz a másik állat,
Tiéd a nyalóka!*

A májusi számunk varázsképén a *pünkösdi királynőt* megtalálók közül PÉTER ENDRE (7735 Himesháza, Árpád u.) olvasónk nyerte az **50 szelet csokoládét**.

Szarvas István

Nyelvtanulási különbségek a két nemnél

Szarvas István

Beszélgető partnerem, dr. Nyilas István-
né 25 éve oktat angol nyelvet.

*Tanárnő, Ön szerint az angol nyelv mi-
ben tér el az egyéb nyelvektől?*

Az angol nyelv esetében, főleg, ha a ma-
gyarral hasonlítom össze, mivel mi azt be-
széljük, célszerű megnézni, hogy milyen
nyelvcsaládból származnak. A magyar az
indo-urálból, az angol pedig az indo-európa-
iból. Alapvetően a nyelv szerkezete különbö-
zik. Ezért nekünk, magyar nyelvet tudóknak
nagyon nehéz elsajátítani az angol nyelvet,
mert nemcsak a szavak, hanem a mondatok
felépítése is, a viszonyszók használata is egé-
szben más a két nyelvben. Nyilvánvaló, hogy
ha fiatal korban kezdik, például egy óvodás
ránevelhető inkább és könnyen. Amit egy
felőtt nyelvet tanuló nehezen tud elsajátíta-
ni: az intonáció és a kiejtés. Visszatérve a két
nyelv közötti különbségre: a szóhangsúly,
hangok kiejtése tér el. A gyerek könnyebben
elsajátítja ezeket, mert még rugalmasabb az
artikulációs fázisa, amely a felnőttek már
rögzül. Ezért van, hogy a felnőtt korban nyel-
vet tanult emberek nem tudnak annyira szép
angolsággal beszélni.

*Van még hegemoniája az egyéb nyel-
vekkel szemben?*

A mindennapi életben tapasztaljuk,
hogy bár itt Közép-Európában minket
inkább a német nyelvterület vesz körül,
mégis szerte a világban az angol a hasz-
nált nyelv. Ez megkönnyíti a kereske-
delmet, az üzleti életet és a kultúra ter-
jesztését is, mert hogyha a világon min-
denütt ezt használják, a kommunikáció
gyorsabban árad vagy folyik, és ezt nem
lehet erőltetni. Hiába próbálták az eszpe-
rantót kitalálni. Még Németországban és
Ausztriában is azt tapasztaljuk, hogyha
kimennek hallgatóink a debreceni egye-
temről ösztöndíjjal, ott is a közös nyelv
az angol.

*Tudna nekem adatot mondani, meny-
nyien beszélnek a világon?*

A világon hatszázmillió ember beszél
angolul, 460 millióan anyanyelvként.
Legtöbb ember a kínait beszéli: 1,2 milli-
árd. Ne feledjük el, hogy a spanyol nyelv-
terület is óriási.

*Korábbi beszélgetéseink során említet-
te, hogy másként tanulják a nyelveket a
két nem képviselői. Megosztaná tapaszt-
alatait olvasóinkkal?*

Erről nem olvastam tudományos érte-
kezéseket, így csak sok éves tanári ta-

pasztalatomat tudom megosztani Ön-
nel. Azt mondom, hogy ez egy érdekesség,
ahogyan megfigyelhetjük, hogy más a
férfi és nő fájdalomérzete, vagy például
másképpen vezetnek autót a nők és fér-
fiak. Különleges és talán vicces a másik
félnél, hogyan tanulja a nyelvet egy nő
és egy férfi. Egy fiúnak egy szituációban
megnyilvánulni nehezebb, mert túlsá-
gosan racionális a megközelítése a dol-
gokhoz. A lányok sokkal verbálisabbak,
közlékenyebbek, még olyan dolgokat is
elmondanak, ami egyértelmű, ez egy fi-
únak nehezebbre esik.

*Jobbak az osztályzatai a lányoknak, vagy
csak szorgalmasabbak az egyetemen?*

Igen, szorgalmasabbak a hölgyek. Ha
azt nézzük, ki készít pontosabb szótár-
munkát, akkor a lányok pontosan szótár-
roznak. Ha a nyelvtant vizsgálom, hogy
közelítik meg, lehet, hogy ott a fiúk győz-
nek. Ők táblázatokat készítenek és kíván-
csiak a mondat és nyelv szerkezetére. Ha
önálló gondolatokat kell kifejtetni, a fiúk
spontán, érdekesebb dolgokat tudnak elő-
adni, mint a lányok. Az a véleményem,
hogy egy nyelvvóra sikerét növeli, hogy
kétfélek vagyunk.

MEGRENDELŐ

Megrendelem a Hetedhéthatár című közérdekű magazint

..... példányban 2008. év hónaptól

12 számot
1500 forint előfizetési áron

Név:

Település: Irányítószám:

Utca, házszám: Postafiók:

Tel./fax:

Fizetés: banki átutalással – postai csekken (a megfelelő aláhúzendő)

Egyéb megjegyzés:

.....
aláírás

A megrendelés alapján a kiadó küldi a számlát, illetve a postai befizetési csekket.

Visszaküldendő a szerkesztőség és kiadó címére:

7761 Kozármisleny, Mikszáth K. u. 24.

Bankszámlaszám: 50100112-12005985

(Nemzetközi: HU31-50100112-12005985)

e.graphic stúdió

• Egyedi könyvek

teljes kivitelezése
akár 50-100 példányban is

• Hetilapok, periodikák

tördelése és komplett
nyomdai kivitelezése

• Színes plakátok készítése

30×60 cm méretig

• Színes és fekete-fehér

fénymásolás és nyomtatás

Nyitva:

Hétköznap 08.00-19.00

7624 Pécs, Hungária u. 14.

Tel./fax: 72/227-350

info@edenscript.hu

Szarvas István

MBA képzés a Corvinus Egyetemen

Beszélgetés Hofmeister és Wetzker professzorokkal

Professzor

Az MBA képzés vezetőivel beszélgettem a budapesti Gellért Hotel Gobelin termében a diplomaosztás utáni fogadáson. Első beszélgető partnerem a Gazdálkodástudományi Kar dékánja: professor **Hofmeister Tóth Ágnes**.

Dékán Asszony, a mai diplomaátadás hányadik a Corvinus életében, honnan érkeztek a hallgatók?

A most kiosztott diplomák az első menedzser diplomák. Ezt a képzést 2005-ben hoztuk létre. Korábban volt a közgazdasági egyetemnek felsőfokú vezető képzése MBA néven, többnyire magyar nyelvű képzések voltak. 2005-ben döntöttek az egyetemünk vezetői, hogy szükség van egy angol nyelvű „prémium” termékre, ahol a multinacionális vállalatok középvezetőit képezhetjük tovább gazdasági területen.

Ha összehasonlítanánk ezt a diplomát egy közgazdasági doktorival, hasonlítana, mint a körte az almával?

Körülbelül igen, mert a közgazdaságtudományi doktor mondjuk gazdálkodástudományi területen, akinek PhD-je van, az inkább tudományos tevékenységet végez. Kutat és elmélyül bizonyos tudományos modellekben, elméletekben. Ebből védi meg a disszertációját. Az MBA az gyakorlatorientált, mélyebben megy bele a vállalati problémákba, azokba a közvetlen gyakorlati kérdésekbe, amelyekkel a középvezetőknek és felsővezetőknek munkájuk során szembesülni szükséges. A mi képzésünkénél nagyon sok az esettanulmány, ami a tudományos képzésnél inkább háttérbe szorul.

Milyen elképzeléssel menjenek Önökhöz a diplomások?

A közgazdasági doktor képzésre elsősorban azok menjenek, akik életüket a tudományos kutatásnak kívánják szentelni. Szeretnének esetleg egyetemi karriert befutni, később adjunktusok, docensek, esetleg professzorok kívánnak lenni. Terveik között szerepel neves külföldi és belföldi folyóiratokban való publikálás, esetleg akadémiai nagydoktori cím megszerzése. Akiket mi várunk MBA-ra (Master of Business Administration) szakra, olyanok legyenek, akik vállalati karriert szeretnének befutni, vagy ezen a területen szeretnének előrejutni. Mondok egy példát. Ha valaki egy multinacionális vagy egy magyar nagyvállalatnál dolgozik, és

úgy gondolja, hogy szeretne a ranglétrán előbbre jutni, számára elengedhetetlen, hogy egy olyan végrehajtással is foglalkozó képzésen vegyen részt, ahol nagyon sok esettanulmánnyal találkozik. Döntési szituációkkal. Ez segíti őt a későbbiekben saját vállalati problémáinak megoldásában, hiszen szemlélete megváltozik.

Professzor Asszony, gondolom, egyetért velem abban, hogy más magyar egyetemek is foglalkoznak ezzel a képzéssel. Hogy rangsorolják a „Corvinust” a világban, illetve Európában?

A Corvinus Egyetem a belső rangsorokban mindenütt az elsők között van. Az MBA képzés a gazdálkodástudományi karhoz tartozik. Egyetemünknek hét kara van, a mi karunk a legnépesebb ötezer-ötszáz hallgatóval, az üzleti képzés nálunk van. Valóban, Magyarországon más egyetemeken is van angol nyelvű képzés az MBA szakon. Ki merem jelenteni Önnek, hogy a mi képzésünk egy prémium termék. A világrangsorokat tekintve igaz, hogyha az egész egyetemet rangsorolják, akkor bizonyos mutatók tekintetében, például pénzügyi mutatók, tudományos kutatásra és oktatásra költött összegek, nem tudunk versenyezni. Ez a többi szomszédos országban is így van a közép-európai országokban. Viszont, ha az MBA képzést nézzük a Financial Times által készített 2006-os, 200-as listába 35 európai MBA került be, ebben mi az előkelő 25. helyet szereztük meg.

* * *

Következő beszélgető partnerem **Konrad Wetzker** professzor, a Corvinus School of Management elnöke volt.

Elnök Úr! Milyen benyomásokat szerzett az első MBA hallgatókkal kapcsolatban?

Meg kell mondanom Önnek, hogy a tanárok sokat tanultak. Nagyon nehéz volt „összehozni” az első csoportot. Viszonylag rövid idő alatt: egy fél év volt rá, amikor két évvel ezelőtt elkezdtek az oktatást. Az első évfolyam 17 hallgatóból állt. Elképzelésünk 10 és 20 fő volt. Nagyon vegyes volt az összetétel. Különböző országokból jöttek: Amerikából, Norvégiából, Szlovákiából. A korösszetétel 30 és 50 év között volt. Az elején

féltünk, hogy ez nagyon vegyes társaság. Folytatva ezt a témát: voltak nagyon tapasztalt vezetők, például az egyikük egy nagy energiacégnek a felső vezetője volt, ahol 300 fő dolgozik. A másik véglet egy kis cég 5 fős osztályvezetője.

Ez az inhomogenitás az egész kurzusnak nagy előnyére vált, mert ennyi különböző ember egy helyen ahhoz vezetett, hogy sokat tudtak egymástól tanulni. Számukra nagyon fontos volt a kommunikáció. A mi képzésünk célja 50%-ban, hogy jó legyen a kommunikáció a hallgatók között és ez nagyszerűen sikerült félelmeink ellenére. Ma is itt, a fogadáson, a vacsora alatt Ön is látja, hogy milyen jól jönnek ki egymással. Tanulság: egy vegyes csapat is jó lehet. Ebben az évben először túljelenkezés van, 25 főnél bezártuk a kaput. A korösszetétel 29-től 50 évig terjed. Mi úgy gondoljuk, ha különböző a kor- és beosztás-összetétel, jobb, mintha homogén lenne.

Van egy problémánk: a fele a jelentkezőknek rendelkezik közgazdasági diplomával. A tantárgyaink között található a közgazdasági alapismeretek, ez a pénzügyi tárgyak között szerepel. Természetesen, akiknek már van közgazdasági diplomájuk, azoknak sokkal könnyebb az elsajátítása. Úgy döntöttünk a tapasztalatok alapján, hogy azoknak, akik nem rendelkeznek közgazdasági ismeretekkel, a kurzus előtt indítunk egy előkészítő tanfolyamot, amely pénzügyi ismeretekkel foglalkozik. Egy mérleget kell érteni egy MBA hallgatónak, akár orvos, mérnök vagy jogász. Így lesz a kurzus homogén.

Miben különbözik a magyar MBA a világ többi hasonló képzésétől?

Az egyik különbség az, hogy mi viszonylag szegények vagyunk. A profeszionális MBA oktatással foglalkozó intézmények, gondolok például a Harvardra, a világ legjobb oktatóival rendelkeznek. Nálunk sok tanár van a régióból, van egy-két amerikai, sok nagycégvezető tanít nálunk, mint vendég tanár. Mi a pénzügyi hátrányt nagyon sok munkával tudjuk kiegyenlíteni. Mi nem versenyezhetünk a Harvard hírnevével, mi azt csináljuk, amit a lehetőségeink biztosítanak. Misszióknak tekintjük azt, hogy valamikor a régió és Európának az egyik legismertebb MBA képzési helyévé váljunk.

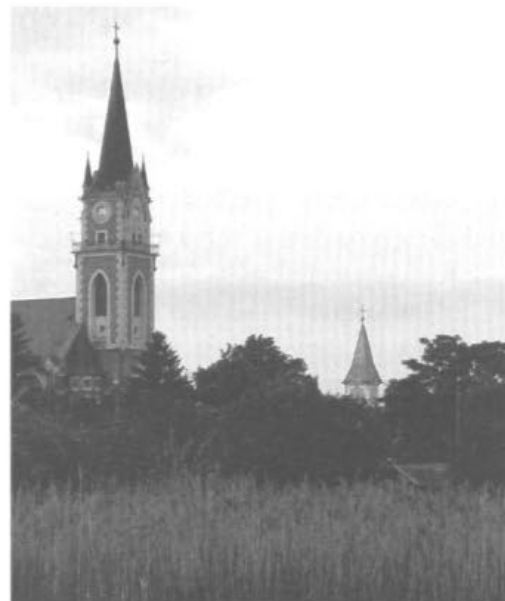
Rózsás A. Isabela

Amerre Rózsa Sándor lábnyomait őrzik

2. rész

Az 1848-as szabadságharcban Rózsa Sándor 150 fős betyárcsapatával sikeres harcot vívott a Délvidéken a szerb felkelők ellen. De katonai parancsot nem ismerő, fegyelmezetlen betyár-

A tájvédelmi terület felőli látkép a kondorosi evangélikus és katolikus templomok tornyaitól

társai miatt csapatát feloszlatták. Azt beszélik, hogy ha a szabadságharc után nem folytatta volna tovább rablásait, akkor Rózsa Sándorból a legjobb pandúr lett volna. Szegény betyárбатыám próbált ő becsületes életet élni a szabadságharc után, de kora előítéleteinek köszönhetően ez szinte lehetetlen volt számára.

Így történt, hogy sorozatos rablások után pandúrkékre került, majd a szamosújvári börtönben életfogytig tartó büntetését töltötte.

Sem valamirevaló betyár, sem Rózsa Sándor, hanem a szegény magyarnak már csak a hajdan hírhedt betyárúrfik s a betyárélet édes romantikája maradt meg. Így van ez akármerre széles ez országban megfordul a vándor, de leginkább van ez így Kondoroson. Mert a kondorosiakat olyannyira átitatta Rózsa Sándor szelleme s betyárбатыánk híres Kondorosi Csárdája, hogy tiszteletére figyelemreméltó hagyományt teremtetek. Meg hát aztán tudniillik, a helyiek igazán megadják a vendégfogadás módját akár a Kondorosi Csárdában, akár tanyáikban és vidéki házaikban, de főleg az évente augusztusban megült szertartásos Betyárnapokon. Beszéltem már olyan vándorral is, aki a Betyárnapokon olyan jót mulatott, hogy fájlalva egyre csak azt hajtotta: „Hej, de jó volna, ha Kondoroson egész évben Betyárnapokat ülne a magyar.” „Ne bánkódjék urambátyám – mondom neki –, mert a Kondorosi Csárdában egész évben betyáros tálakat készítenek sőt mi több, ha kegyed úgy kívánja a jó szakács még Rózsa Sándor kedvencét is elkészíti.”

Nézem az egyre fakóbb litográfiákat, s mintha Rózsa Sándor zsémbes tekintete is megenyhült volna azóta. Hogyne enyhült volna, hisz a kondorosiak az idén is megülik **augusztus 16-án és 17-én** az immár hagyománnyá vált legendás **VIII. Betyárnapokat**. Jól tudja a betyárkirály, hogy a kétnapos rendezvény hangulata, valószínűleg felidézze Rózsa Sándor napjainak utcai

hangulatát. Az elballagó vándor s az idelátogató vendég, könnyen találkozhat ilyenkor lovakkal, betyárruhába öltözött lovasokkal, csárdabéli szépasszonyokkal és természetesen díszes fogatokkal. A kondorosiak és a vendégek közötti találkozás öröme, a közös mulatság, és a szintén hagyománnyá vált Rózsa Sándor pogácsá-

Bal oldalon az új, jobb oldalon a régi Kondorosi Csárda épülete

jának szabadtéri közös elkészítése megerősíti a helyiek és az idelátogatók közötti kapcsolatot és barátságot. S ha tudná, bizonyára a betyárkirály is elmondaná, hogy pogácsáját évente több mint 120-an szagattják, s hogy a finom tésztából évente több mint 20 ezer pogácsát sütnek közösen. Nagyon is kedvére való mindez Rózsa Sándornak, mert a Kondorosi Csárdájához támasztva hátát betyárosan mosolyog, miközben pöndöríti hosszú bajszát. Elégedetten nézem, miként száll el zsémbes betyárkedélye.

(A szerző felvételei)

Czupy György

Emlékek a régi Sellyéről – 9.

Jelentés iskoláról, tanulókról, szülőkről, lakosságról – 1941.

Szomorú, hogy az elmúlt 10 esztendőben egyre több a családalapítástól tartózkodó ifjak száma. A leányok a könnyebb életmód felé hajlanak, egyre ritkábban lépnek házasságra földműves gazdaifjakkal, mivel az iparos, kereskedő családok köréből választanak maguknak élettársat. A lányok többsége megtanul varrni, szabni a helyi varrónőknél. Lányok szép számmal vesznek részt főző tanfolyamokon. A fiúk általában 21 éves kor után nősülnek, alányok 16-17 éves korban mennek férjhez. A legtöbb házasságban a gyermekéldás 1-2 év után történik.

A csecsemők gondozásában a Zöldkeresztes Egészségügyi Szolgálat fejt ki áldásos hatást. A gyermekhalandóság folyamatosan csökken. A gyermekeket iskoláskorig kizárólag a szülők,

nagyszülők nevelik, gondozzák, ügyelnek rájuk a nyári mezőgazdasági munkák idején, mivel a községben nincs óvoda, napközi otthon, nyári menedékhely. A gyermekek többsége nagyon keveset hoz magával az iskolába. Pl. Istenről nagyon keveset hallottak, azt is káromkodás formájában. Imádságot is csak 1-2 gyermek hoz magával otthonról lelkének tarsolyában. Sok szülő a tanítót *mumusnak állítja be*, mert amikor szófogadatlanok, csínytevésük esetén a tanítóval fenyegetik, mondván: elviszlek az iskolába és ott megmondlak a tanítónak. Így sok gyermek szorongva lépi át először az iskola küszöbét, amely számára idegen.

A községben egy tantermes református iskola, két tantermes férfi és női tanerős katolikus iskola, továbbképző ismétlőiskola, a község által fenntartott iparos tanonciskola működik. A tanonciskola tanulóinak oktatása a ref. és katoli-

kus iskolák tantermeiben folyik hetente hétfőn, kedden, szerdán délután 4-7 óra között. Tanonciskola tanulóinak száma évente 50-60 között ingadozik. Katolikus tanulók száma 100-130 között van. A *református iskola* – a régi – tanterme a jelenlegi tanítói lakás északkeleti sarokszobája volt. Az 1800-as években épült az utcai frontra elhelyezett tanterem a mai külön épületben, amely kényelmes, tágas, világos. A felszereltségben vannak még hiányok (természettani szemléltető eszközök). A 250 négyzetméteres iskolaudvar szűk a 60 tanulóknak. Az udvaron dió- és almafákat ültetett a jelenlegi tanító. A tanítói lakás átalakítási és felújítási költségeire, iskolapadok beszerzésére az 1940/41. tanév során 4000 pengő államsegélyt utalt ki a vallás és közoktatásügyi miniszter. Az építkezési munkák 1941 tavaszán indultak meg.

(folytatjuk)

Jéki László

Fizikai érdekességek: festés, evés, látás

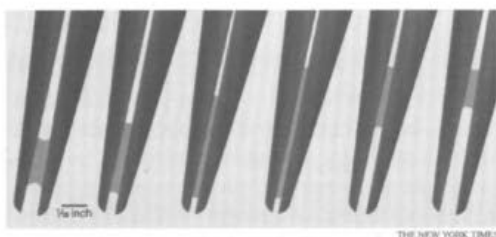
Az elmúlt fél évben a sötét anyag és sötét energia sötét titkaiba igyekeztünk bevezetni az olvasót. A sorozat végére érve joggal támadhattak az a benyomásuk, hogy az óriási erőfeszítések ellenére nem lettünk sokkal okosabbak, a kutatók nem találtak választ a világegyetem létezésének alapkérdéseire, egyelőre (?). A The New York Times tudományos rovatában „Sötét, talán örökre” címmel június 3-án megjelent írásban már a probléma elvi megoldhatatlanságán elmélkedtek. Hagyjuk hát egy időre az univerzumot és ismerkedjünk meg néhány friss, érdekes kis tudományos eredménnyel.

* * *

Arany vagy fekete színű alumíniumot is létrehozunk az amerikai Rochester Egyetem optikai intézetében. Befesteni valamilyen színre a felületet nem nagy kunszt. A kutatók viszont úgy érik el a színváltozást, hogy nagyon rövid lézerimpulzussal pásztázzák végig a felületet. A fényimpulzus hatására megváltozik a felület mikroszerkezete, ezért más színben jelenik meg.

A kutatók megoldották a fémfelszín optikai tulajdonságainak ellenőrzött átalakítását. Titán-zafír lézerekkel 800 nanométer hullámhosszú, mindössze 65 femtoszekundum hosszú impulzusokat bocsátottak alumínium felületre, másodpercenként százat. (A femtoszekundum, fs a másodperc billiomod részének az ezredrésze, 10⁻¹⁵ s.) A színváltozás eléréséhez a lézer 0,16 joule energiát adott át a felület minden négyzetcentiméterének. A lézer fénye 1 mm/s sebességgel vándorolt a felületén. A megvilágítás végeztével pásztázó elektronmikroszkóppal vizsgálták meg az immár aranszínben pompázó felületet. Háromféle változást észleltek: megváltozott a felület nanoszerkezete, mikroszerkezete és a pásztázó lézernyaláb sortávolságának megfelelő méretben is jelentkeztek periodikus változások. A változások összességükben a felület visszaverődési együtthatójának a megváltozását idézték elő, megváltozott a fényvisszaverődés erőssége. A változás mértéke hullámhosszfüggő, kisebb hullámhosszakon nagyobb volt a változás, vagyis jóval kisebb lett a visszaverő képesség, mint a nagyobb hullámhosszakon. A változás hullámhosszfüggése miatt a megváltozott struktúrájú felszín a korábbinál többet nyel el a kék és a zöld fényből, ettől lesz aranszínű az alumínium. A kísérleti feltételek megváltoztatásával, alkalmas megválasztásával szürkére és feketére is tudták színeztetni az alumíniumot. Ezek a megváltozott színek állandóak, nem függenek attól, hogy milyen irányból nézzük a felületet. A felület átszínezés tetszőleges méretekben végrehajtható, a legkisebb méret 10 mikrométer, ekkora területet világít be egyszerre a fókuszált lézernyaláb.

A világhírű amerikai műszaki egyetem, a Massachusetts Institute of Technology kutatói megfejtek a víztaposó madár táplálkozásának titkát. A kis víztaposó madár (Phalaropus) a vízpartokon él, de táplálkozik a vízbe megy. Hosszú csőrrel fel-felcsip egy vízcseppet, abban a reményben, hogy akad benne apró rákfélé vagy más enivaló. Csőrét függőlegesen mártja a vízbe, függőlegesen tartja később is, ezért az volt a kérdés, hogy a vízcsepp a gravitáció ellenében hogyan jut el a szájába, hogyan, mitől megy felfelé a hosszú csőrben.

A kutatók videofelvételeket készítettek a táplálkozó madárról és építettek egy mechanikus modellt is. A felvételeken jól látszik, hogy a madár a vízcsepp felcsipése után többször nyitja és csukja a csőrét. A csőrbe került víz a csőr két felének összecukása után megnyúlik, a belső, felső vége elmozdul felfelé, a madár szája felé, a vízoszlop alsó fele viszont a helyén marad. Amikor a madár kinyitja a csőrét, akkor a megnyúlt vízoszlop alsó fele mozdul felfelé és a felső marad a helyén. Újra a csőr összecukása következik, alsó vége marad, a felső feljebb mozdul és így tovább mindaddig, míg a többszöri csőr nyitás-csukás hatására a víz, benne a táplálékkal fel nem ér a madár szájába. A vízcseppből létrejött vízoszlop mozgásában a felületi feszültség a kulcstényező. Ha a víz felületi feszültsége valamilyen szennyezés hatására lecsökken, akkor az súlyos kihatással lehet a víztaposó madarak táplálkozására.

* * *

Claude Monet és Edgar Degas látása idős korára megromlott, festményeik stílusa megváltozott. Michael F. Marmor, az amerikai Stanford Egyetem szemészprofesszora számítógépes rekonstrukcióval rekonstruálta, mit láthattak a művészek.

Claude Monet egyre nehezebben tudta megkülönböztetni a színeket, ahogy szürke hályog jelent meg mindkét szemén. Szembetegsége sem akadályozta meg abban, hogy újra és újra megfesse mindennapjainak díszletét, a tavat, a hidat, a virággal borított boltíveket. Életének utolsó tíz évében, ahogy hol rosszabbodó, hol kissé javuló szembetegsége engedte, Monet rengeteg képet festett a Giverny-i kertről, a

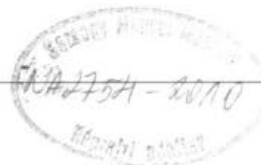
realizmustól az absztrakcióig terjedő számos változatban. 1912-től 1923-ig egyre homályosabbá váltak a festményei. Elvesztek a részletek, egymásba folytak az alakok, sokkal élénkebb színek jelentek meg. Monet egy interjúban elmondta, hogy csak a festékes tubusok feliratára és tapasztalataira támaszkodik. Marmor számítógépes szimulációja szerint Monet ebben az időben elmosódott sárgás-zöld foltokat láthatott. Megváltozott stílusú képeit látva művészetkritikusok azon elmélkedtek, vajon absztrakt expresszionista akart-e lenni a mester. 1923-ban megoperálták a hályogot, ezt követően a művész jó néhány korábbi festményét megsemmisítette. Ma már nem lehet eldönteni, hogy meglepték-e saját képei, nem szerette hályogos szemmel festett képeit, vagy csak ingerültségében pusztította el képeit, mint már annyiszor korábban. Az operáció utáni években festett képein visszatért korábbi stílusához.

Edgar Degas valószínűleg makula-degenerációban szenvedett, képein ezért váltak egyre életlenebbé, homályosabbá az árnyékoló vonalak, az arcok részletei. Betegségére 1870-71-ben a francia-poros háborúban figyelt fel, amikor a jobb szemében megjelent vakfolt miatt nem tudott puszkájával jól célozni. Az 1890-es évektől bal szeme is romlásnak indult, perifériás látással próbálta pótolni az elvesztett centrális látást.

A makula-degeneráció a színlátásban nem okozott nagyobb nehézséget, de a látvány elmosódottá vált, nehezen tudta azonosítani a formákat, a vonalakat. Élete végén sokat rajzolt emlékezetből, látása azonban egyre romlott. Talán ezért dolgozott inkább könnyebb technikákkal, ezért tért vissza a pasztellhez és egyre több szobrot készített. A betegség lassan, húsz év alatt fejlődött ki. Ezt a folyamatot szimulálta Marmor professzor, számítógépén olyan képeket alkotott, amelyeket a romló látású festő láthatott.

Marmor alkotásain a hajdani művészek szemével nézhetjük a világot. A művészettörténészek előtt ismert volt, hogy Monet és Degas látása megromlott, de csak most lehet felmérni, hogy ez mit jelenthetett a művészek számára. Tiszteletet érdemelnek azért, hogy korlátozott látásukkal is dolgoztak. Művészetük fejlődését, stílusuk változását érdemes lesz a szemészeti rekonstrukció figyelembevételével újra értékelni, javasolja a professzor.

Jéki László

Kamarás Klára

Jusztai néni emlékei

Kamarás Klára

Honnan is jöttem én? Valahonnan a polgárság legalsó rétegéből, létért küzdő, bizonytalan kistisztviselők és bohém, semmit el nem érő művészek világának határáról.

Már a nevem is milyen idétlen! Harangozó Jusztitia, Kornélia, Adolphina. Ezt is csak akkor tudtam meg, mikor beírtak az iskolába. Anyám százszor is elmondatta velem, hogy bele ne süljek, ha megkérdezik. Addig csak Jusztai voltam, máig így szeretem legjobban.

Volt énnékem keresztanyám és keresztapám is. Egyik csóróbb, mint a másik. Nem is kaptam tőlük soha semmit. Megegyeztek a szüleimmel, ha nekik lenne gyerekük, majd én leszek a keresztanya, az se kap semmit tőlem. Engem nem kérdezett senki, hiszen még úgyis csak óbégatni tudtam.

Jusztitia apáca nagynénem tiszteletére lettem. Kornélia volt a keresztanyám, Dolfi, vagyis Adolfo de Zonca a keresztapám. Szüleim fiút vártak, és ha teljesül a vágyuk, akkor most lehet, hogy Adolf vagyok. Vagy talán Adolfo, Juszticiusz, Kornél. Brrr!

Gyerekkorom szürke és eseménytelen volt. A drámáknak csak névtelen statisztája voltam, még inkább értetlen közönsége, aki csak a függönyök legördülése után fogja fel a történesek valódi értelmét.

Ne ijedj meg! Nem fogom a családi titkok teljes bugyrát ideborítani, csak annyit, amennyi a szívemet nyomja.

Karácsony előtt egy héttel születtem, amit anyám úgy kommentált, hogy engem a Jézuska hozott, aminek gyakorlati következménye az lett, hogy a születésnap köszöntést, ajándékokat minden évben megspórolta a család azzal a jelszóval, hogy úgyis jön a karácsony. Majd akkor, egyben ezt is megkapod...

Apám úgy nyilatkozott a fogantatásomról, hogy fogalma sincs, hogyan történhetett, de egész életében büszke volt rám és a gyanú árnyéka sem merült fel benne, hogy esetleg nem ő az apám. Én is csak mostanában kezdtem el ezen gondolkodni... Igaz, sikertelenül. Más apát nem tudtam felfedezni magamnak anyám környezetében.

Tény, hogy egy eleve halálraítelt házasság tizenharmadik évében láttam meg a napvilágot. Sem ítéletet, sem felmentést keresni nem feladatam.

Életem legkorábbi eseményeiről, főként anyám és apám elbeszéléseiből tudok. Ilyen például az, hogy totyogós koromban belekapaszkodtam a vizesvödörbe, de nem döntöttem fel, hanem fejest beleestem. A szélre akasztott vízmerő kanál felsértette a szemöldökömet. Annyira vérzett, hogy azt hitték kifolyt a szemem, mert hirtelen azt is elborította a vér. Mái is megvan a forradás nyoma, de csak az veszi észre, aki tud róla. Erről az eseményről mindenki máshogyan beszél.

Apám szerint: Ő lement újságot venni a sarki bódéba. Anyám volt velem, ... de a tükör előtt púderozta magát, ahelyett, hogy vigyázott volna rám.

Anyám úgy meséli, hogy vízért ment a kőzkútra és apámra bízott, aki úgy elmerült az újságjába, hogy csak a nagy sivalkodásomra figyelt fel. Jó, hogy bele nem fulladtam a vödör vízbe!

Így van ez mindennel. Csupa ellentmondás az életem kezdete. Mármost anyám és apám mondott egymásnak ellent abban, mi hogyan történt.

Azt is kétféleképpen hallottam, hogyan kerültem Pestre.

Egy éjszakába nyúló kártyacsata során apám szinte már kifosztotta ellenfeleit, amikor anyám elkezdett apró, szándékos melléfogásokat csinálni, hogy enyhítse a két vendég veszteségét.

Apám a partik szünetében velem büszkélkedett, dobált, gügyögött.

A játék véget ért. A vendégek elmentek. Apám a várt nyereségben csalódva, letett az ágyra és cigarettát keresett. Anyám kabátba bújt, hogy bemenjen a városba vásárolni.

– Vidd magaddal a gyereket – szólt rá apám.

– Nem így volt! Az ágyra dobott és azt mondta: vidd magaddal a dögödet...

(folytatás a 23. oldalon)

Rónai Béla

Magyarul – magyarán

Aki nem tud arabusul...

Rónai Béla

ne beszéljen arabusul – szól az intelem, hangzik a jótanács mindazoknak, akik kisebb vagy nagyobb nyilvánosság előtt úgy nyilatkoznak közérdekű ügyekről, mintha a legtájékozottabb szakértői volnának a tárgyalt kérdéseknek. A közmondás általában véve általános érvényességű. Ezúttal a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatnak egy szűkebb körét vizsgáljuk, mégpedig a közismert idegen szavak helytelen, hibás alkalmazását főként a beszélt és az írott nyelvben. Az idézetek csak néhány esetét szemléltetik a botlásoknak.

„A felhajtó *rámák* felújítása folytatódik.” A *rám* szóból kimaradt a *p*. Jóindulattal véletlenül is felfogható. De hogy véletlenül igenis előfordulnak, arra íme a bizonyíték: „A *laminát* padló jó megoldás.” Innen pedig az *l* hiányzik. Máskor meg az a baj, hogy több van egy vagy két betűvel: „... a stábot nem érdekelte az önmagát *adekváltan* megfogalmazó

rendező úr.” Az „*ökonémikus*” szóban az *ó* cserélődött fel az *é*-vel. A riportalany *ezoterikus* tartalmú könyvekről beszél. Itt pedig a betűk sorrendjén kell változtatni, hogy *ezoterikus* legyen, azaz csak a beavatottnak érthető. A „*szuvenir*” vélemény a szuverén helyett, a „*kondolál*” a kondoleál helyett ma már szakállas bakinak számít.

Az arabusul nem tudó ember típusa régóta ismert. Így gúnyolták és félműveltnek vagy műveletlennek tartották, aki összetéveszti a *szezont* a *fazonnal*, vagy aki kiült a *reverendára* stb.

Folytassuk mai modernebb példákkal! „Nem helyes *konceptióba* adni az autópályát” – nyilatkozta egy közéleti ember. A *koncesszió* valamely üzem, terület használatra való átengedése szerződéssel. „A kézilabda-szövetség *kompetenciája*, hogy kit nevez ki szövetségi kapitánynak.” Kompetencia = jogkör, illetékesség. „Fő feladata az volt, hogy elkészítse *rehabilitációs*

disszertációját” (II. János Pátról írt megemlékezésből). Elég a *habilitációs*, ami tudományos fokozat, egyetemi tanári kinevezés elnyerésére írt dolgozat. „Összeült a t. Ház. A *parlamenterek* elfoglalták a helyüket.” Még nem kellett az ellenséggel tárgyalniuk. „Az árván maradt gyermekek *adaptálására* többen is jelentkeztek. Az adaptálás, vagyis az átformálás csak az *adoptálás* után következhet. „A szerződéshez még egy *klauzurát* is hozzátettek.” Nehéz lehetett, mert a klauzúra zárt terület, helyiség a kolostorban. A *klauzula* viszont szerződéshez, megállapodáshoz fűzött záradék. „A színházat felújították, és az *auktorok* nagyobb lelkesedéssel játszottak.” Az auktorok írják a darabokat, ők a szerzők, az *aktorok* pedig a színészek, akik eljátszzák a szerepüket.

Írjanak tovább az auktorok, és aktorokként beszéljenek is, de ne arabusul, hanem helyesen, szépen magyarul.

Czinege Bt. –

Értékbecslés, vagyoneértékelés

20/9232-234, fax: 72/212-334 – Pécs, Csárda u. 13. 7627

(folytatás a 22. oldalról)

Ki tudja az igazságot? Talán csak félrehallás volt, amit a régóta érlelődő szándék sugallt...

Anyám rám adta a kis piros télikabátot, karjára vett... elindult... és soha többé nem ment vissza apámhoz. Pestre utazott velem. Még két-éves se voltam.

Saját emlékeim sokáig csak jóval későbbi időből voltak. Aztán évtizedekkel később egy szerencsétlen, vagy inkább szerencsés esemény régi képeket borított elém.

Autóbaleset. Én okoztam. Megúsztam egy agyrázkódással. És akkor megnyílt előttem a múltnak egy csöppnyi darabja.

Egy pici, sötét helyiség. A hokedlin egy teknő. Egy magas, sötét alak hajol fölé.

Az ajtón kívül egy napsütötte fal előtt ülök egy kis sámlin. Fehér kötény van rajtam, világoskék szegéllyel. Határozottan tudom, hogy én vagyok ott. A sötét alak kijön és kezembe nyom egy szelet zsíros kenyeret. Alig tudom fogni, mert pici a kezem a karjához képest. Az első harapás után rájtem a kötényemre. Sírok. Nem a kenyér, hanem a kötény miatt. Az árnyék leveszi rólam a kötényt és beteszi a teknyőbe. Ennyi

Elmeséltem anyámnak ezt az éber álmot. Szerinte ez még az utazás előtt lehetett. A hely leírása, minden erre utal. Abban a házban mosott utoljára teknőben, ahol apámmal lakott. Erre a kis történetre ő nem emlékszik, csak arra, hogy volt egy kis fehér kötényem, amit apró kék kacsák sora szegélyezett. Igen! Ilyen az a kötény, amit magam előtt látok.

Égész életemben, szinte kétségbeesetten sirattam minden bepiszkolt, tönkretett, eltört tárgyat... talán mindegyikben azt éreztem, hogy leveszik rólam a gyönyörű kötényt.

A másik kép szintén sötét. Valaki a karjában tart. Szinte érzem a hely jellegzetes szagát. Dübörgés. Fények hasítanak bele az éjszakába. Egy hatalmas fekete tűzokádó szörnyeteg rohan az épület elé és én ordítva, kapálódzva tiltakozom, hogy oda menjünk, de valaki felvisz a lépcsőn... Anyám?

Ez a pécsi vasútállomáson történt. Ráismerek. Akkor hagyta el anyám apámat. Így indultunk vonattal Budapest felé.

Aztán egy utca. Nem tudom éjszaka van-e vagy hajnal. Égnak a lámpák. Már, vagy még? Hatalmas fák vetnek árnyékot a járdára.

Nyugós vagyok. Anyám vigasztal:

– Mindjárt odaérünk.

Begördül egy kék színű villamos. Igenis kék színű!

Mindenki azt mondja, akinek mesélem, hogy ez számárság. Kék villamos nem létezik, nem is volt soha.

Tegnap olvastam az interneten, hogy a múlt század elejtén egy darabig színekkel is megkülönböztették Budapestben a villamosokat.

Pest. Semmit nem látok. A köténykém zsebében két szaloncukor. Valaki kéri. Odaadom. Anyám dühös miatta. Miért adtam oda? Mert kérte! Nem tudom ki.

Anyám karjában vagyok. Estéknél még megszoptat.

– Már foga van. Nem félsz hogy megharap? – kérdezi valaki.

Harapni. Ezt értem. Megharapom.

Egy karácsonyfa ragyog a szoba sarkában. Hatalmas. A plafonig ér? Mögé megyek. Egy

félarasznyi csillogó trombita van rajta. Le szeretném venni. Kihúznak a fa mögül.

Karácsonyi ajándék. Bűgöcsiga. Gyönyörű, de nem tudom meghajtani. Mindenki a földön térdel, és a bűgöcsigával játszik. Én csak állok.

Ennek az álomnak vége. Nincs tovább.

Van másik. Új helyszín, újabb képek. Mint a moziban.

A nagymama mellett fekszem az ágyban. Nyilván Pécsen, mert ott laktam a nagyszüleim, az Alsómalom és a Fehérvári utca találkozásánál. A sarkon.

Nehezen alszom el. Mesél. Ha kifogy a mesékből, engem kérdez, mi minden legyen a következőben. Én sorolom: királylány, labda, béka... Ő mondja a mesét rendelés szerint. Mikor kifárad, így szól: Imádkozunk. Vele mondom, és még csak nem is csodálkozom, hogy nem értem a hosszu, horvát imát. Hiszen ez ima! Nem kell érteni.

– Laku noty, és most már fordulj falnak és aludj! – folytatja magyarul, de én nem alszom, csak forgolódom.

– Éhes vagyok – keresem a kifogást.

– Egyél töpörtyűt! – mondja. Ez is csak mese. Mesebeli töpörtyű. Úgy kell a mesebeli töpörtyűt enni, hogy az ember a falvédő felé fordul, és úgy tesz, mintha onnan venné a falatokat. A varázsige hozzá:

– Töpi-töpi... töpi-töpi – míg csak el nem jön az álomtündér, és be nem fejeződik a lakoma.

Sokasodnak a képek... Ezek már valódiak, nem az agyrázkódás hozta felszínre.

A konyhaasztalnál ülök. Elöttem tejfölös túró. Édes. A felnöttek mintha vicceket mesélnének egymásnak, mert nevetgélnek.

Ez üti meg a fületem:

– Fejére kente a spenótot, ... mert ő egy *futurista festő*.

Festő. Nekem is van festékem, bár festeni nem tudok még, csak összeviszsa maszatolni. Különösen a párizsi kéket szeretem. Mindenestre azt a szót, hogy valaki festő, értem. A *futurista festő* fejére kente a spenótot?

Akkor én meg fejemre kenhetem a tejfölös túró. Meg is tettem.

Azt hiszem, a gyerekeknek különös képességük van arra, hogy egyes szavak, mondatok megragadjanak a fejükben. Jelentéstől függetlenül.

Az öreg Sibi néni mondta a bátyjára:

– Az a *vén kurafi!*

Én meg a nagypapának próbáltam kedveskedni:

– Te kis kurafi.

Mondanom se kell, micsoda felháborodást váltottam ki vele.

– Abban az utcában van a kupleráj – hallottam – A papok is oda járnak...

Papok. Pillanatig se gondoltam, hogy a kupleráj valamiféle tplom lenne.

Amilyen nehezen aludtam el, ugyanolyan nehezen lehetett reggel kihúzni az ágyból.

– Ki korán kel, aranyat lel – mondogatta édesanyám és egy új ragyogó 1 fillérest tett a földre, hogy elhiggyem, és ki tudjon húzni az ágyból.

Délután az alacsony ablakon néztem ki, mikor arra jött egy szegény öreg ember. Koldult.

– Csak néhány fillért kérek...

Fillér? Az nekem is van.

– Bácsi! Tessék várni, mindjárt hozom!

Kiadtam az ablakon az 1 fillérest, amit reggel találtam.

– Baszd meg azt a fillért! – kiáltotta és elhajította az én gyönyörű filléremet.

Mindjárt tudtam, hogy ilyent nem lenne szabad mondani.

Akkoriban ismertem meg azt a fájdalmat is, amit akkor érez az ember, ha valamit tönkretesz és soha többé nem lehet jót tenni.

Jaj, szegény Pipás Pista!

Nem az újságírókhoz ismert rémségről lesz szó, csak a névrokonáról.

Pipás Pista nálunk egy arasznyi, sípoló, puha gumibaba volt. Tányérsapkás tengerész, pipával a kezében. Mi más lehetett volna akkoriban a neve, mint Pipás Pista? Gondolom, a felnöttek adták számba a szót, hogy minek nevezzem el.

Anyám délutáni szunyókálásba merült, csak úgy ruhástól feküdt a diványon, épp csak a cipőjét rúgta le. „Rám vigyázzot.”

Mellette ültem a sámlin, előttem hokedli, rajta kiterítve egy régi magazin. Úriasszonyok lapja, vagy Párizsi divatlap, már nem tudom.

Nagyanyám régi újságja. Olvasni még nem tudtam, de ha tudtam volna, akkor se láttam volna belőle semmit, úgy bemázoltam párizsi kékekkel, meg angolvörössel a markomba nyomtam ecset segítségével.

– Most mit fessek – nyaggattam anyámat, aki az egyik szemét is csak résznyire tudta kinyitni.

– Fesd be a képeket!

– Az is kész, mind!

Így is volt. Mind eltűntek a festék alatt.

– Vágd ki a képeket! – jött az újabb utasítás egy ásítás kíséretében.

Az engedély, hogy ollót vehetek a kezembe, hosszú időre biztosította a szunnyadáshoz szükséges csendet.

Az olló irányítása csak annyira volt sikeres, hogy nem vágta meg a kezemet, de a divatbabák körvonalát nem tudtam követni, sőt még csak a téglalap alakú képek sem sikerültek, ezért szép hosszú csíkokra metéltem fel a magazint. Elfogyott a papír, de vagdosási kedvem még nem.

Ekkor figyeltem fel Pipás Pistára, a kedvencre. Azonnal éreztem, hogy ez most valami más lesz.

– A Pipás Pistát is felvagdalthatom? – fordultam félálomban pihegő anyámhoz.

Semmi válasz.

– Felvagdalthatom? Felvagdalthatom? – ismételtettem egyhangosan.

– Igen, csak maradj még egy kicsit csendben.

Azt hiszem, fogalma sem volt róla, mit akarok feldarabolni.

Én pedig belevágtam. A feje búbjánál kezdtem. Könnyen ment. Spagetti vékonyágú karikákat vágtam. Felmentve éreztem magam minden felelősségtől, hiszen anyám megengedte... és mégis... alig értem a nyakáig, már folyamatosan hullott a könnyem.

– Mert nem mondtam, hogy nem szabad? – bögtém kétségbeesve.

Akkor már tudtam, hogy Pipás Pistának örökre vége.

Hány ilyen fájdalmas, jóvátehetetlen tettem volt életemben? Nem tudom. Biztos, hogy rontottam el fontosabb dolgokat is, de erre az elsőre gondolva, ma is belesajdul a szívem.

A későbbiek? Hát az ember lassan hozzá szokik saját butaságához, hogy hol itt, hol ott ront el valamit, saját életének darabjait metéli fel jóvátehetetlenül.

Dr. Vargha Dezső*

Dr. Vargha Dezső

Az 1915-ös örmény népirtás

Hitler 1939-ben: „Ki emlékszik ma már az örmény népirtásra?”

Örmények az Oszmán Birodalom „végnapjaiban”

Az ezernyi bajjal küzdő, folyamatosan gyöngülő Oszmán Birodalomban már a 19. század végén is történtek erőszakos cselekmények a keresztény örmény népcsoport rovására. Abdul Hamid szultán önkényuralma idején, a pániszlám mozgalom támogatása mellett az új-oszmán mozgalom és a keresztények üldözése történt meg – immár a nyugati hatalmak hallgatólagos támogatásával. A Szaszunban 1894-ben kitört örmény fölkelést a rájuk küldött kurd csapatok verték le kegyetlenül: 1895-ben Erzerumban, Trapezuntban, Bitliszben, Harputban, 1896-ban Sztambulban történt örménymészárlással. Az 1892 és 1896 között lezajló pogromok 274 000 örmény áldozatot követeltek!

Az a véres 1915-ös év, és a tankok által széttagozott gyermekhullák tömegei

Az igazi megpróbáltatások azonban az első világháború második évében, 1915-ben vártak rájuk. 1908-ban, Törökországban ugyanis hatalomra jutott az Egység és Haladás Bizottsága nevű ifjútörök mozgalom. Vezetőik: Talat nagyvezér, Enver és Dzsemál pasák voltak a szörnyű tettek értelmi szerzői, és az utasítások kiadói.

Kezdődött azzal, hogy a II. Vilmos császár vezette Német Birodalom, továbbá az Osztrák-Magyar Monarchia és Bulgária török háborús szövetségének urai a világháború eseményeinek „árnyékában”, 1915. április 24-én hideg és kiszámított kegyetlenséggel kezdték meg vértől csöpögő tervük végrehajtását, a 20. század első nagy népirtását. A gyilkosságok először – hidegen kiszámított formában – „szűk” körben kezdődtek, majd ez az idők folyamán szélesedett ki milliós népirtássá!

Tehát 1915. április 24-ét mutatta a naptár, amikor embereik letartóztatták az örmény népcsoport 200 legismertebb

vezetőjét Konstantinápolyban. Elsőként velük végeztek a hatalom pribékjei, majd az értelmiségi réteg következett: Anatóliában élő keresztény papok, tanárok, orvosok, mérnökök és más hasonló foglalkozást űzők módszeres megöletése. A szóval és tettel rájuk veszélyt jelentő örmények kiirtása után a török hadseregben szolgáló örmény katonák következtek. Ezeket a katonákat munkaszolgálatra vezényelték, majd őket is megölték, vagy a szíriai sivatagba irányították, ahol életfeltételek híján pusztultak el: éhen haltak, illetőleg betegségek és járványok tizedelték meg őket.

Ezután következtek a Kaukázusban élő örmények: rájuk ugyanaz a sors várt, és akik életben maradtak, azokat kitelepítették. Azokat a gyerekeket, akik megmenekültek, átnevelték muzulmánokká. A középkorban a megszállt országokban alkalmazott módszer szerint „janicsárokká tették” őket. A fiatal nőket tömegesen megerőszakolták vagy háremekbe kényszerítették, a betegekkel és az öregekkel pedig vagy az embertelen bánásmód, vagy a sivatagi menetelés zord körülményei végeztek. Ismertek olyan felvételek, amelyeken tankok által széttagozott gyermekhullák tömege volt látható!...

A török belügyminiszter a népirtás „végeztével” ezt írta a tartományi előjáróknak címzett üzenetében: „...maradékátalanul eltöröltük az örményeknek azt a jogát, hogy Törökország területén éljenek és dolgozzanak.”

A népirtás következményei, „dokumentálása”, utóélete

A Metz Yeghernnek nevezett pusztítás eredményeként az első világháború után, az 1920-as évek elejére Kisázsiában már nem éltek örmények, a század első módszeres népirtásának „eredményeként”!...

A kor egyik meghatározó pécsi újságja, a Dunántúl írta 1915. május 11-i számában, a nemzetközi hírek rovatában, előző napi dátumozással, „Ösz-

szeesküvés Törökországban” címmel. Ezt közölték: „A török rendőrség egy összeesküvést fedezett fel, amely a török államférfiak ellen készült, s bombamerényletet terveztek. A Göben hadihajót is légből akarták röpíteni, hogy az angolok, franciák bevonulhassanak Konstantinápolyba...” Néhány idegen személy mellett az örmény bizottság tagjait, egy meg nem nevezett angol admirálist és a görög kereskedőket nevezte meg a híradás összeesküvőként, majd ezzel fejezte be: „Kitschener lord 20 000 font díjat tűzött ki a török miniszter megölésére, a kiszemelt férfiú azonban a tett elkövetése helyett leleplezte az összeesküvőket.”

Ez a híradás túl átlátszó volt ahhoz, hogy igaz legyen. Az ilyen, és ehhez hasonló közlemények, vádaskodások azonban arra jók voltak, hogy bűnbakot keressenek, és tudatosan az örményeket tegyék felelőssé, hazaárulókká nyilvánítván, az ellenség ügynökeinek megnevezvén őket! Ez volt az „alapja” annak, amiért 1,5 millió embernek meg kellett halnia!...

A példa „ragadós” voltát idézte a Sztálin – aki maga sem bánt elnézőbben az ott élő örményekkel – utáni legnagyobb népirtó, Adolf Hitler, amikor Lengyelország 1939-es lerohanása előtt így felelt aggodalmaskodó vezérkarának: „Ki emlékszik ma már az örmény népirtásra?”

A mai török vezetés nem ismeri el a népirtást, és „csak” 300 000 áldozatról beszél. Aki pedig tömeggyilkosságnak meri nevezni az örmények elleni 1915-ös gyilkosságsorozatot, azt ma is bírósági úton vonják felelősségre. A közelmúltban emlékszünk olyan újságíró-gyilkosságra, amelyet az ő tényfeltáró-emlékeztető írásai nyomán hajtottak végre „ismeretlen tettesek”. Jól gondoljuk meg tehát, hogy egy ilyen államot így beengedjünk-e az Európai Unió tagjainak sorába!...

* A Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület szakosztályvezetője

Bányai Tamás (Észak-Karolina)

Jegyzetek – 15.

Egy jó nagy fityisz

Ha nem is mindig, de életem nagyobb részében csodálkoztam azokon az embe-
reken, akik képesek voltak harminc vagy
akár negyven évet is eltölteni egy és ugyan-
azon munkahelyen, cseppet sem ritkán még
ugyanabban, az évek során szinte semmit
sem változó munkakörben. Mint írtam,
nem mindig, mert ahogy visszaemlék-
szem inaskoromra, a hatvanas évek lege-
lejére, akkor még ez természetesnek tűnt
számomra, noha úgy isten igazából már
akkor is nehezen képzeltem el, hogy én itt
majd... Ennyi évet? Brrr! Viszont nem egy
embert ismertem, aki nyugdíjba vonulását
megelőzően harmincnál is több esztendő
húzott le a Franklin nyomdában, illetve a
Szent István Társulatnál. A két név együtt
említésén ne lepődjön meg senki, gondol-
jon csak arra, hogy a Magyar Királyság és
a Magyar Népköztársaság is ugyanakkor
területében szinte semmit sem változó or-
szágnak volt két különböző elnevezése.
Valahogy így volt a Szentkirályi utcai épü-
lettel is, amely előbb az egyház tulajdonát
képezte, majd odaköltöztették a nagynevű
Franklin nyomdát, megszüntetve a Szent
István Társulatot, mint a népi demokrácia
testéről eltávolítandó klerikális-reakciós
kelést. A két nyomda összevonásában a
szükség is közrejátszhatott, hiszen a hábo-
rú alatt nagyon sok nyomdagép semmisült
meg, s legalább annyit az oroszok is elvit-
tek emlékébe.

Abban az időben tehát nem furcsállottam
az egy helyre való leragadást. Az akkori
öregeknek az idő és a hely is szolgált éppen
elég változatossággal. Hogy mást ne mon-
jak, Kecskés elvtárs a negyvenes években
még lelkesen ministrált a papi nyomda
– egyébként és tudtommal az ország egyik
legszebb – kápolnájában az igazgató espe-
res mellett, hogy aztán alig tíz évvel ké-
sőbb, immár műszaki igazgatóként, kom-
munista dogmákat szónokoljon a kápolná-
ból kialakított kultúrteremben. Kinek kell
ennél nagyobb változatosság?

De volt abban a röghözkötöttségben
másvalami is. Az öreg kollegák szerették
a szakmájukat, el sem tudtak volna mást
képzeln maguknak. Mondhatnám azt is, a
nehéz körülmények ellenére már-már szin-

te élvezhető hobbinak tekintették. Biztos,
hogy legtöbbjük a maga módján boldog
ember is volt. Mert hiszen van-e nagyobb
boldogság annál, mint mikor az ember azt
végzi, csinálja amit szeret. És ezért még
fizetést is kap, megél belőle! Ennek el-
lentéte is igaz. Gyötrelmes dolog muszáj-
ból végezni munkát. Csupán azért, mert
valamiből élni kell, a családnak is le kell
tenni valamit az asztalra. Ez esetben majd
minden megváltás, ami véget vet ennek a
szenvedésnek.

Ezért tudom megérteni a Ford autógyár-
nak azt a munkását, aki harmincnégy éves
munkaviszony után, hatvanéves korában
fityiszt mutatott a főnökének, s csapat-pa-
pot hátrahagyva, felmondás és magyarázat
nélkül becsapta maga mögött munkahelyé-
nek ajtaját. Tehette, a közelmúltban vette fel
136 millió dolláros lottónyereményét.

Nem kenyerem a lustaság, tétlenségre
sem akarok kárhozottatni senkit, de szívem-
ből kívánok egy lottónyereményt azok-
nak, akiket a kényszer állít munkapadjuk
vagy íróasztaluk mellé, s ráadásul még egy
nemszeretem főnök rigolyáit is el kell vi-
selniük. Hogy ők is mutathassanak egy jó
nagy fityiszt.

Állatmese

Kissé talán már elavult hír. Jó néhány
napja már, hogy olvastam, az állatok visel-
kedésének lelkes kutatói egyre előnyösebb
helyzetbe kerülnek a minikamerákkal, ame-
lyeket eddig csak kémek használtak James
Bond filmekben. No, meg a valóságban is.
A világ bármely kémszervezete eleddig is
képes volt egy-egy ilyen miniatűr fényké-
pezőgép borsos árát akár a mellényzebből
is kifizetni, hogy – ha a szükség úgy hozza
– a kabáthajtókából is tudjanak felvételeket
készíteni a megfigyelt személyről. Tudom,
semmi újat nem mondtam ezzel, viszont új-
donságnak számít, hogy beszerzésüket már
nem csupán kémek vagy az egyszerű ember,
de a náluk gyakorta kisebb költségve-
téssel rendelkező kutatók is beszerezhetik.
Ők pedig élnek is a lehetőséggel.

Korábban – akár még egy-két éve is –
csak nagytűtű emlősökre, így elsősorban
bálnákra tudták a felszereléssel együtt már

tekintélyes méretet öltő felvevőkészülé-
keket felszerelni. Aztán, ahogy a kamerák
zsugorodtak, s ahogy áruk is egyre csök-
kent, úgy nyílt meg több és több lehetőség
a biológusok előtt is. Ma már ezeket a pa-
rányi kamerákat nemcsak özekre, de apróbb
madarakra, nyulakra, s talán még egerekre
is felszerelhetik, hogy ezek segítségével fo-
lyamatosan megfigyelhessék a különböző
állatok viselkedését.

A technika fejlődése napról napra újabb
csodákkal szolgál. A minikamerák alkal-
mazása talán arra is lehetőséget nyújt, hogy
az állatoknak ne csak a mozgását, viselke-
dését, de fejlődésüket is megfigyelhessék.
Így még az sem kizárt, hogy éri majd őket
néhány meglepetés. Elvégre az állatok is
haladhatnak a korrallal, azok sem teljesen hü-
lyék, észreveszik, hogy miféle ketyerákokat
szerelt rájuk az ember. Előbb csak érzeke-
lik, valami idegen dolog van a testükre,
szárnyuk alá aggatva. Kezdetben ideges-
kednek emiatt, egy idő után lassan hozzá-
szoknak. Azt követően majd még arra is
rájönnek, az ember alkotta technikai csoda
nekik is hasznukra válhat. Ha megtanulják
ezeknek a kameráknak a kezelését – ami
egy cseppet sem ördögösség, némelyiket
már én is tudom használni –, akkor, ahogy
az ember őket, úgy ők egymást figyelhetik
rendszeresen. Az őzike tudni fogja merre
jár a farkas, milyen csapásokat kell mesz-
szire elkerülnie. Az egér percről percre ki-
lelheti, mire készül a macska, és aszerint
fog közelíteni a sajtához.

Azon sem lepődnek meg, ha idővel ilyen
kép fogadna az állatkertben: anyuka dorgál-
ja fiacskáját az oroszlán ketrece előtt, mo-
solyogjál szépen, az állatok királya most
fog lefényképezni. És a himoroszlán kattint
egyet, hogy évekkel később a készült képre
hivatkozva nevelje kölykeit. Maradatok
vesztek, amikor ilyen emberfajzat kerül a
szemetek elé. Ez a gyerek ugyan nem meri
a peracet benyújtani a rácsok között, mert
attól fél, leharapjátok a kezét, de a belépti-
díjat az ő mamája is megfizette, s a táplá-
lékunkat mégiscsak a beléptidíjak fedezik.
Valahányszor ránéztek erre a képre, jusson
eszetekbe tehát, hogy alázatosan és enge-
delmesen kell viselkedni, ha nem akartok
éhen maradni. Mert máskülönben mehettek
vissza a vadonba, ahol az önellátás dívik.

SOPIANAE TOURS KFT. – Pécs, Ferencesek utcája 8. Tel.: 72/522-911
A legnagyobb osztrák-német utazásszervező Baranya megyei képviselője

Szigetvári Krisztián

Sziget Fesztivál 2008

Óbudai-sziget, augusztus 12–18.

A „kell egy hét együttlét” szlogen már a múlté, hiszen az idei Sziget Fesztivál időben tömörebb lesz. Ezért cserébe a program jóval sűrűbb, nagy nevekben gazdagabb és a rock-metal zenékre éhes közönség számára kifejezetten sokszínű kínálatot vonultat fel. Mindezt pedig a tavalyi áron, ami szintén fontos körülmény a hazai látogatóknak.

Teinként meg rögtön a Nagyszínpad műsorát! Ismételtén van 0. nap, és túlzás nélkül mondhatjuk, hogy a Sziget történetének legnagyobb metal zenekara teszi tiszteletét hazánkban: az Iron Maiden, akik sok év óta nem léptek fel Budapesten, de most a nyolcvanas évek lemezeit felölelő dalokkal jönnek. Ezt a fellépést mindenkinek látnia kell! A Nagyszínpad műsorának lendülete a továbbiakban sem törik meg: itt lesz pénteken a német Die Ärzte, az őspunk Sex Pistols Angliából, és szombaton sokak kedvence,

az amerikai R.E.M. Szombaton látja a legnagyobb közönség Serj Tankian koncertjét is, aki anyazenekarával, a System Of A

Sex Pistols

Down-nal sajnos még nem járt nálunk, de az ő hangja garancia lesz a sikerre.

A méltán egyre népszerűbb Hammer-World Színpadot idén nem kevesebb,

mint tizennégy külföldi metal banda szántja fel. Teszik ezt a magyar rock- és metalzenei élet színe-java ölelő társaságában. Csak néhány név a legérdekesebb fellépőkből: a dán Elvis Presley metalt játszó Volbeat, a rockoperás német Avantasia, az USA-beli Iced Earth, ismét régi énekesével játssza a power metalt, a csellóhármas finn Apocalyptica, a komplex svéd Meshuggah, majd utolsó nap az amerikai Pro-Pain és az ősthresh Exodus. Ezzel a kivonulással minden metal rajongó boldog lehet!

Természetesen a Világzenei Nagyszínpad ezúttal is kulturált és sokrétű szórakozást nyújt a szabad ég alatt, miközben a számtalan kisszínpad ontja magából a jobbnáljobb zenei felhozatalt, és egyéb programokat, amelyekkel teljes a Sziget Fesztivál most már 16. esztendeje.

Solar Scream Divider 2007 (Hammer Music)

A négytagú mohácsi zenekar 2000-ben alakult és a 2004-es *Ground Level* kislemez után jutottak el 2007-ben első nagylemezük felvételéig, illetve megjelentetéséig.

A zenekar három tagja (Harek, Lopez, Tomi) mohácsiak, a basszusgitárosuk, Dávid, pedig pécsi. Így megvan a pécsi kötődés, és ennek is köszönhetően a sok pécsi fellépés az elmúlt másfél évben.

A zene pedig mára az egyik legjobb progresszív rock-metal muzsikává nőtte ki magát a kisszámú, ma még működő magyarországi progresszív mezőnyben. A zenéjük azért egyedi, mert a gitárcentrikus, riffközpontú muzsikát elszállós borongós betétrezzekkel látják el, majdnem minden számba sikerült valami igazán fogós, fülbemászó dallamot, gitártémát vagy refrént csempészniük. A nagynevű borongós metal zenekarok hatásáról mindig említést tesz a zenekar, de én sem az *Anathema*, sem a *Katatonía* közvetlen hatását nem érzem a kierielt dalokban. A nyitó *Misery Enwines* énekhangjai, a slágeresen kemény-húzó *Heart Carved Into Mine* gitárjátékával, a *Might Be Rain* elszállós témázgatásával tarol, és láncolja magához a hallgatót. A megjegyvezhetőségre törekvés mellett azért hosszúak a dalok, Tomi szólói pedig nekem mindig külön élményt jelentenek.

Kimagaslóan szép köntösben, a jövőt tekintve rendkívül ígéretes és igényes zenével-produkcióval debütált a Solar Scream.

SZIGETVÁRI KRISZTIÁN

The Ocean Watch My Dying, Solar Scream

A népzene, világzene kiadásával foglalkozó Fonó és az ő zeneháza ilyen súlyos muzsikákat játszó zenekarokat még eddig egyetleneszer sem látott vendégül, erre most itt volt rögtön három (Budapest, május 11.). A hely roppant kulturált, dohányozni sem a koncertteremben, sem az előtérben nem lehetett. Ez lesz a jövő útja minden klubnál.

Az elsőként fellépő mohácsi Solar Scream rukkolt elő a leglátványosabb zenével, bár ők is szépen besúlyosodtak az első lemezükre. Kántor Tomiék most már kétnaponta látom – ezúttal vagy tizedszer –, és meggyőződésemmé vált, ha 1526-ban ott lettek volna, nem beszélnek ma „mohácsi vész”-ről! Ezúttal olyan hangzás árad a hangfalakból, amelyet méltán megérdemel a zenekar. Tere van a zenének, a hallgatóságot körbeölelő aurája. Több új dal is elhangzik, melyek méltó utódai a Divider lemezen hallható daraboknak. A *Carved Into Mine* pedig egyenesen az egyik legjobb hazai progrock nótává nőtte ki magát az elmúlt időkben. Ez az egyik slágertémájuk, amelyben karöltve jár az öserős riff a látványosabb témákkal. Lemezen nagy az előrelépés ének terén is, amit Harek és Dávid gyakran kettős éneke egyre jobb minőségben old meg koncerten. Mindenkinek jó szívvel ajánlom őket!

Az esztergomi Watch My Dying az egyik legnagyobb kedvenc brutális zenekarom ma Magyarországon. Ezt a magyar üvöltést, hörgést, amit Gabor produkál fenéig erő hajával, mindenkinek látnia kéne! A zenét pedig muszáj hallani, mert hozzájuk képest a The Ocean zenéje sem volt jobb, csak csúnyább.

A The Ocean brigádja egyenest Berlinből ért ide aznap este, és ez volt turnéjuk búcsúállomása. Ennek öröme sajnos már el is adták a tavalyi Precambrium dupla lemez valamennyi példányát, amelyen nem kevesebbre vállalkoztak a fiúk, mint a földtörténeti korok megéneklésére. A zenekar színpadképe sem volt akármilyen: a színpadon elhelyezett belső fények, a dob alá szerelt stroboszkóp, a közönséget elvakító vörös-kék-zöld fények valóban visszarepítették a mázsás zenei massa alól kibámészködő hallgatóságot a múltba. Egyedüli élményt nyújtott ez a hipnotikus zenei támadás, mint egyfajta fortyogó láva, amelyből ez a mi mai „szép új világunk” megszületett úgy 20 millió évvel ezelőtt! Egy zakatoló vonatút több dallamot csempész az ember fülébe, mint ez az intenzív koncertélmény, de nem cserélném fel.

SZIGETVÁRI KRISZTIÁN

Motesiky Árpád

A gesztei Csinyi Péter és Csinyi Márton Rózsa Sándor szabadcsapatában – 7.

Élelmük fogyóban volt, ezért egyik alkalommal a Csinyi testvérek meg a Szeplős engedélyt kért Csecse Flóriántól vadászatra. Flórián némi gondolkodás után megjegyezte:

– Azt elhiszem, hogy tudtok vadat fogni, de hol sütiték meg? A füst elárulna benneteket, és nyakunkra hoznátok a veszedelmet...

– A sütés legyen az én gondom. Majd valahol a nádasok közepén találok rá megfelelő helyet. Aki messziről látná a füstöt, azt hiszi majd, hogy a pákások halat sütnék, de úgysem merne a nádason keresztül a közelükbe menni – mondta Józsa Feri, a pusztá és a nádasok ismerője.

Végül Csecse Flórián megadta az engedélyt a vadászatra és csak arra kérte a legényeket, hogy ne nagyon lövöldözzenek, és vigyázzanak, ne árulják el magukat, legyenek mindenben óvatosak...

* * *

Végül az Alföld úttalan útjain eljutottak a vezérhez, Rózsa Sándorhoz. Csecse Flórián Szegedhez közeledvén már nem annyira vigyázott a biztonságra, itt-ott emberekkel is találkozott és beszélgettek. Nagyon rossz híreket hallottak a rácokról, akik mindenütt gyújtogattak, fosztogattak és raboltak. Így hát nagyon fokozott harci kedvvel érkeztek Rózsa Sándorékhoz. A vezér nagyon mély benyomást tett rájuk, amint megpillantották vasderes paripáján. Igen daliás jelenség volt nyergében, igazi pusztafi.

A legénység is kihúzta magát, nem kellett szégyenkezniök, fekete gatyát, fekete inget kaptak, kalapjukat árvalányhaj díszítette, kimosakodva, megborotválkozva négyes sorokban lovagoltak Rózsa Sándor után. A gyönyörű fölvonulást szinte áhítással nézték a szögédi lányok. Ám a déli harangszóra Rózsa Sándor ügetésre kapta lovát és kivágtatott a százötven fős csapatával Szegedről...

Rózsa Sándor lovascsapata aztán a verseci határban ütötte fel táborát, a szabad ég alatt táboroztak a csipős novemberi napsütésben. Harci szünet volt, néha meglátogatták őket a Württemberg-huszároktól, átjöttek a betyárok lovait megtekinteni, vagy alkudni rájuk. Rózsa Sándor parancsnoki sátra a tábor közepén állott, berendezése egyetlen íróasztalból és egy székből állt, amin a betyárvezér, azaz a szabadcsapat parancsnoka ült, és fogadta a látogatókat.

Sándor bácsi nem jó szemmel nézte a tiszturak becsmérítő tekintetét és fölényes hanghordozását. Sátrából kilépve arra lett figyelmes, hogy két tiszt, egy őrnagy, meg egy százados a „triumvirátussal” – mármint a két Csinyivel és Szeplőssel – foglalkozik. Az őrnagy Péterre szegezte tekintetét, aki észre sem vette a tisztet, illetve átnézett rajta, mint az ablaküvegen szemrebbetés nélkül. A tiszt megszólalt:

– Hé te, eladó ez a ló?

– Nem eladó... – válaszolta Csinyi Péter és hátratett kezekkel állt lova mellett.

– Aztán miért nem akarod eladni? Kemény máriásokat fizetek érte. Láttál már ilyen pénzt? – mondta a tiszt becsmérően.

– A pénzére nem vagyok kíváncsi, a lovam pedig nem eladó! – hangsúlyozta egy picit keményebben Péter, de mosolygott hozzá.

– Ne légy már ennyire nyakas, istenemre mondom, hogy mindent megadok a lovadért, mondd az árát végre! – folytatta az őrnagy egyre erőszakosabban. A másik tiszt szótlánul nézte az alkut, de valahol a lelke mélyén érezte, hogy nem lesz jó vége ennek a dolognak...

– Nem bánom, de nem kell a pénze. Ha el tudja kötni, elvezetheti ingyen! – szólt betyárosan a legény és kalapját egy picit feljebb tolta homlokán, úgyhogy kilátszottak göndör hajtincsei.

Ez a kalapmanőver nem tudni jeladás volt-e a paripa számára, de a lényeg az, hogy miután az őrnagy közeledett hozzá és a kan-

tár felé nyúlt volna, a ló a tiszt felé rúgott, fogait pedig harapásra vicсорította és fenyegetően nyertett. Szerencsére az őrnagy résen volt és félreugrott a rúgó és hangosan „szellentő” paripa dühe elől, de oly sikertelenül, hogy bizony hasraesett. A körülöttük állók röhhöttek, nevettek, még az egyébként érzelmeit nagyon is titkolni tudó Rózsa Sándor ajka is egy röpké mosolyra húzódott.

– Ne röhögj, te paraszt! – ordított az őrnagy, miután felkelt és leporolta magát, s veszélyesen közeledett Péter felé.

A legény azonban nem ijedt meg a feléje közeledő tiszttől és csak úgy félvállról odavetette:

– Nem vagyok paraszt, hanem Rózsa Sándor őrmestere, és mint őrmester elvárom a tiszteletet az őrnagy úrtól.

– Adok én neked tiszteletet, te büdös éhenkórász, paraszt! – ordított a tiszt vérben forgó szemekkel és öklével próbált Péter arcába vágni.

Ám miután a tiszt öklét ütésre lendült, Péter vasmarokkal ragadta meg az őrnagy öklét és egy rántással a háborgó tisztet térdre kényszerítette. Bal kezét továbbra is a háta mögött tartotta, csak a jobb kezével manipulált. Nagyon nyugodtan, de kimérten aztán megszólalt:

– Hát, idehallgass, te őrnagy maskarába bújtatott „pajác” (pojác), paraszt vagyok, de a magad fajtájánál különb ember. Ok nélkül még senkire sem emeltem kezét. Jól jegyezd meg magadnak, mint éhenkórász mondom, hogy vigyázz a tanyádra, vagy a kúriádra és a feleségedre, húgodra s a lányodra is, mert a tanyádat majd felgyújtom és a lányaidat az ágyamba fektetem, de nem erőszakkal, hanem jönnek majd azok maguktól is. Most pedig tűnj el a táborunkból! – e szavak után elengedte az őrnagy öklét és elfordította róla a tekintetét. Az őrnagyot aztán a százados talpra állította és a hóna alá nyúlva elcipelte a táborból...

Rózsa Sándor a jelenet után odalépett a legényhez és keményen kezét rázott vele.

– Okos és ügyes voltál, nem vagyunk mi éhenkórászok, de azért vigyázz, hogy ne köthessenek beléd, mert képesek ezek hadbírószág elé állítani. Ott pedig nem teketóriáznak a magunk fajtával, feljebbvaló elleni inzultus miatt akár ki is végezhetnek. De mondd, mióta vagy te őrmester?

– Csecse Flórián hadnagy úr nevezett ki őrmesternek, az öcsém, Márton és Szeplős káplárok! – válaszolt Péter katonásan.

Sándor bácsi ránézett a legényekre, Szeplősön egy picit tovább időzött tekintete. Nagyon furcsának találta a vörösképű, kopaszra borotvált fiút. A szeplők Péter csodaszerei nyomán eltűntek arcáról, de a képe nagyon vörös maradt. A vörös haját pedig lenyírták és borotválták. Kalapban, fekete gatyában és ingben nagyon fura figura volt.

– Ha egyszer Flórián így rendelkezett, akkor tartásotok meg a rangotokat. Mondjátok, mi van Flóriánnal? Vagy két napja nem láttam, ha előbukkanna, jelentkezzen nálam! – intézkedett Rózsa Sándor, majd sarkonfordult és földet döngető léptekkel visszavonult sátrába...

Csecse Flórián aztán a harmadik napon megjelent a táborban egy fehér lóval. Szép kanca volt. A lóval kapcsolatban Rózsa Sándor bizony hosszan elbeszélgetett Flóriánnal, aki végig tagadta, hogy a lovat elkötötte volna. Végül is aztán jelentkezett a ló eredeti gazdája, a bogsáni jegyző. Csecse Flóriánt két szuronyos katona a börtönbe kísérte. Ámde Rózsa Sándor nem lett volna igazi parancsnok, ha nem tudta volna Flóriánt kiszabadítani, azaz kegyelmet eszközölni a volt huszárnak. Csecse Flórián a lagerndorfi csatában már ott lovagolt a betyárvezér mellett, és bizony ritkította a rácokat. Természetesen kivette részét a csata utáni harácsolásból is.

(folytatjuk)

Humorzsák

Szigetvári-Szattinger Krisztián

2/3 oldala

Szigetvári János szellemében

Szigetvári-Szattinger Krisztián

(Bozsik László találta ki elsőként a Dunántúli Napló hasábjain, hogy nem csak a labdával, de a labdarúgók nevével is lehet játszani. Az intarziás tudósítást aztán Édesapám, Szigetvári János vitte tovább lapunk hasábjain, én pedig hagyományörzően folytatom a sort minden második évben.)

Intarziás és szójátékos tudósítás az Európa-bajnokságról I. féldő

Kedves Nézőink és Olvasóink!

Megkezdődött a 2008-as futball Európa-bajnokság, amelynek intarziás és szójátékos összefoglalóját ezúttal Ausztriából és Svájból tudósítjuk!

A nyitómeccsen bemutatkozik a házigazda Svájc, de ez ellenfél sem áll CECH-ül, mert egy góllal győz.

Bizonyára sokak remélték, hogy a 2004-es, görögöktől elszenvedett dupla fiaskó után Portugália jól kiDECORálja a törökök kapuját, és ezúttal nem lesz CARVALHO a luzitán csapat. A portugálok szép reményekkel érkeznek, MEIRE LES egy-két válasz az ellenfelek részéről, de nem BALTAZta el reményeiket első körben a török csapat. Pedig egyik-másik rúgás ért néhány nemes SERVET. Az első féldő nem volt SIMA, O, de hiányzik a gól! A végén viszont egy remek passz, találat, a kapus mozdul, DEMIRE Leszerelné valaki a csatárt, jön az újabb gól!

A horvátokra semmi panasz nem lehet, és még a kispad sem nézett ki BUDAN! LEKOpogom, mindenkit LEKOröztek azzal, hogy ügyesen összeKOVÁColtak maguknak három jó kis győzelmet, és ezzel megszerezték a 9 pontot!

Az olaszok viszont szenvednek, mint majdnem mindig. Egyetlen árva gólt sikerül csak beTONI az első két találkozón. Mindegyik „kékség” a másakra mutogat: „MA TE RAZZIázol a kapu előtt!” A harmadik mérkőzés azonban elhossa a várva-várt továbbjutást.

A spanyolok egyelőre menetelnek, ma te RAMOS be egy gólt, holnap ő – hangzik az edzői jótanács.

A román kapus majdnem minden támadást LOBONT, jön egy-két CONTRA, és máris döntetlen a meccsük. Viszont a 2 pont nem elég, a hollandok pedig nagy falatnak bizonyulnak.

A svájciak meg törököt fogtak a második fordulóban, és nem ereszti őket, hiszen a saját csapatukban is játszik egy! És már éppen felsóhajtának: YA, KIN vagyunk a vízből, amikor még becsobban két török gól.

A hollandok ellen a franciák GOMIS módon sokHEN RYadtak fel a COUPÉT-ban, amikor beROBBENT a harmadik és a negyedik gól is.

A török kapus minden mozdulata igazi VOLKANKitörés, ez meg is hozta neki a piros lapot. A csehek viszont a 93. percben testületileg kiszenvetnek KOLLERában.

A csoportmérkőzések ezzel véget értek, az egyenesági kieséses rendszerben zajló találkozókról lapzártánk miatt következő számunkban tudósítunk.

Addig is jó szurkolást!

Rónaky Edit

Humor

Rónaky Edit

Fecske Csaba
Állati sírfeliratok

Szamár

Szamárnak születtem,
az is maradtam,
tudatlan és dőre,
a számléltrán nem is
jutottam előre.

Bárány

Azt hittem, itt értem van minden,
boldogan bégettem.
Ó, én ártatlan birka
– tévedtem!

Ökör

Én voltam a környék
legjámborabb ökre,
s úgy tűnik, az leszek
most már mindörökre.

Bika

Ím, itt nyugszik a falu bikája,
elérte őt is a végzet pikája.
Tette, amíg élt, amit csak tehetett:
meghágott minden üszőt és tehenet,
bőgnek is utána eleget!

Birka

Itt nyugszik, aki
annyit bégetett.
Némán várja a
végítéletet.

Nyúl

Tévedésből kerültem ide,
kocavadász talált telibe,
hosszasan társamra célozott,
de jaj, mégis én maradtam ott!

Fecske Csaba *Fricskamaxi* és *Első életem* című verseskötete megvásárolható Pécsen, a Rókus utcai Széchenyi István könyvesboltban, vagy megrendelhető a miskolci Bíbor Kiadótól.

A CONCERTO MUSIC bemutatja:

WHITESNAKE + Snake Heart koncert

Helyszín: Budapest, Petőfi Csarnok
Időpont: 2008. július 21., 18:00

További jegyinformáció: www.concerto.hu

Az Anti-Silence Productions és
a Hammer Music bemutatja:

DOWN koncert

Helyszín: Budapest, Petőfi Csarnok
Időpont: 2008. július 23., 19:00

További jegyinformáció:
www.asp-concerts.com

2008.07.07-13.

ROCK MARATON

PÉCS, MALOMVÖLGYI ARBORÉTUM

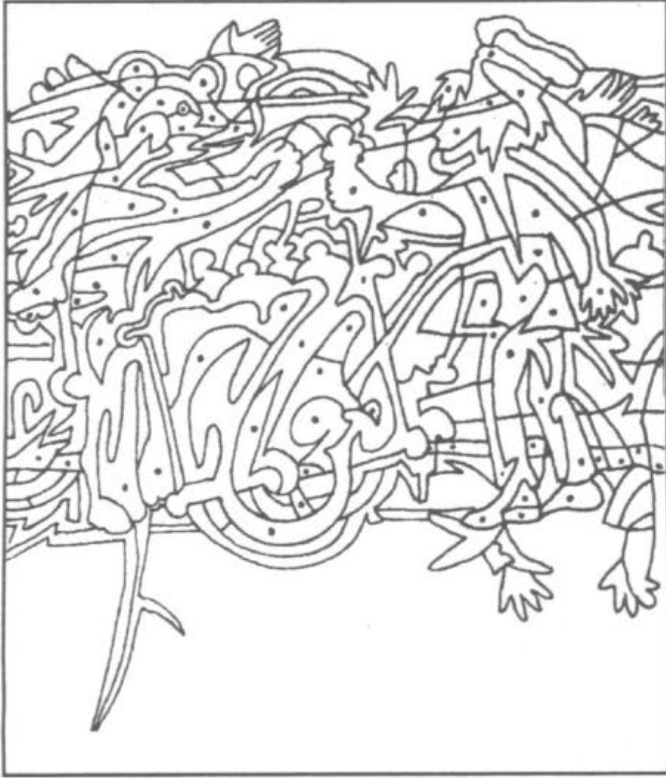
Amorphis FIN * **Soilwork** SWE
Finntroll FIN * **The Locos** ESP
Xandria GER * **Fleshcrawl** GER
Demented Are Go UK * **Tankcsapda** HUN
Hobo B.B.+Deak Bill * **Ossian** * **Pokolgép**
Deak Bill B.B. * **Balriada** * **Sear Bliss**
Hétköznapi CSatlódások * **Konflikt**
Mohol Mánia * **Moby Dick** * **Subscribe**
 SKA-Pécs * Romeo Vezik * Kalapács * Road * Hard
 Watch My Dying * Prosector * Cadaveres * The Rock Band
 Alvin és a Mókások * Nevergreen * Rozsaszi * Pitbull
 Zerall * Fúrgerókalábak * Dust'n'Bones * Fekete Serög
 Mystery Gang * Piramix * Omen és Katona "Főnök"
 Black-Out * Yellow Spots * Psycho Mutants * Silvershine
 The Grenna * Demonical (SWE) * Stereochrist * Dust'n'Bones
 és még sokan mások!

www.rockmaratonfesztival.hu

Logika- és memóriafejlesztés

Kékkereső

A pontozott részeket kiszínezve egy kép rajzolódik ki.

Átlósan is!

				58
		51	65	
44				

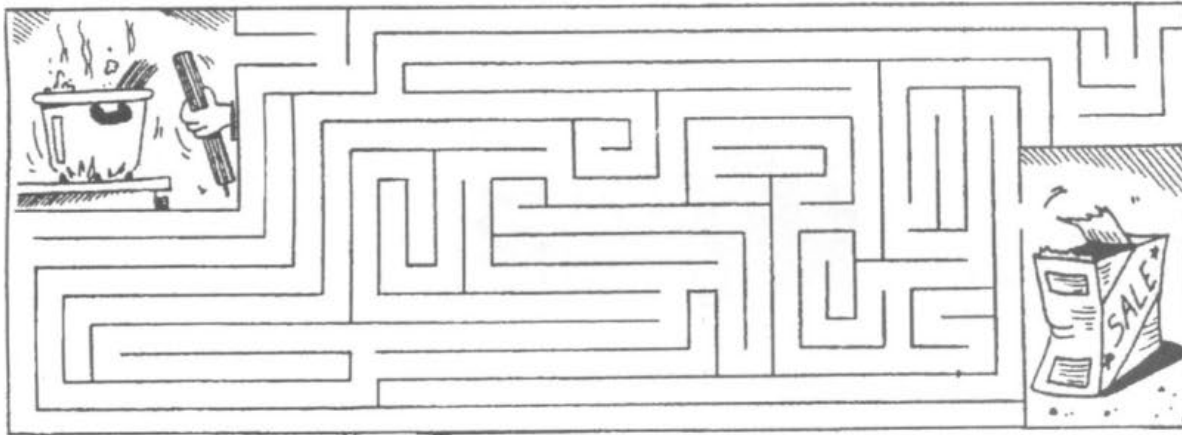
Az ábrán egy-egy rajz ugyanazt a számot jelöli. De melyiket? A sorok, oszlopok, átlók ugyanazt az összeget adják!

Egy a négyhez

Egy szó illik a megadottakhoz. Melyik?

- ... pörkölt
- ... billentyű
- ... gyógyszer
- ... ritmus

Labirintus

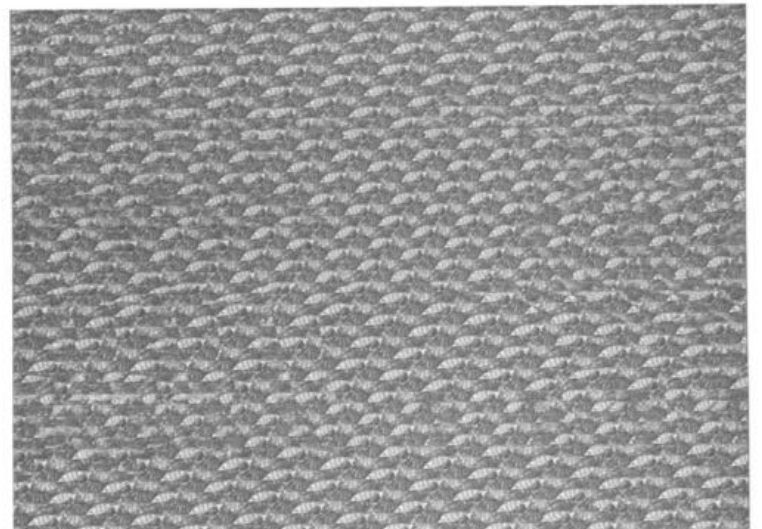

Kerül-e só a lébe? Ha megtalálod az utat, akkor igen!

Tér-kép

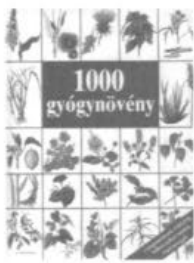
A szöveg melletti képen felfedezhető egy elrejtett ábra, mégpedig térben érzékelhető!

A háromdimenziós kép úgy válik láthatóvá, ha a képet szorosan az orunk elé tartva, a részletekre nem figyelve nézzük, majd lassan eltávolítjuk magunktól – olvasótávolságban kiderül, mi rejtőzik a képen!

Az Alexandra Kiadó könyv-újdonságai

Dr. Hans W. Kothe: 1000 gyógynövény
Gyógynövények A-tól Z-ig.
Felhasználási módok. Hatóanyagok
230×305 mm, 336 oldal, ára: 5999 Ft

A gyógynövények és gyógyfűvek mindig is csodálattal töltöttek el bennünket, és hatóanyagaik ma is sok gyógyszer és kozmetikai termék összetevőjét alkotják. Ez a növényhatározó és kézikönyv több mint ezer részletgazdag, színes illusztrációjával és informatív szövegével átfogó képet nyújt az Európában használatos gyógynövényekről és a világ minden táján növe gyógyfűvekről.

Dr. Kalotás Zsolt:
A Körös-Maros Nemzeti Park
A természet szigetei
240×290 mm, 216 oldal, ára: 6990 Ft

A Körös-Maros Nemzeti Parkot hazánk hetedik nemzeti parkjaként hozták létre 1997-ben. A védett terület több mint 50 ezer hektáron terül el, és az Erdélyi-szigethegység lábától a Tiszáig húzódó egyedi arculatú táj magyarországi részének természeti értékeit óvja, melyek napjainkra az ember által alakított kultúrtáj szigeteiként maradtak fenn. Kalotás Zsolt albumát lapozva kinyílik a kezünkben a természet.

A kiadó weboldala www.alexandra.hu címen található.

* * *

A Geográfia Kiadó újdonsága

Dr. Klaus Berndt – Markus Hattstein
– Arthur Knebel – Hermann-Josef Udelhoven: Képes Világtörténet
210×265 mm, 656 oldal, ára: 9999 Ft

A gazdagon illusztrált, átfogó történelmi alpmű mintegy 4000 rajzával és képével elengedhetetlenül jelen kell legyen minden egyes könyvespolcon. Átlátható szerkezete alapján a könyv használata egyszerű és élvezetes. Akárhol üti is föl, kedves Olvasó, gyorsan és könnyen átláthatja, hogy melyik országról és melyik korszakról van szó éppen.

Boney M = siker

Amikor a pécsi Sportcsarnok felé közeledtem, azt kérdeztem magamtól, lehet, hogy csak a hozám hasonló középosztály képviselteti magát ezen a szuperkoncerten? Ámde, amint beléptem a lelátóra, megnyugodtam, hiszen ott volt a mai fiatalság, a 20-30 évesek, sőt még a tinédzserek képviselőit is itt-ott felfedezni véltem. A küzdőtéren pedig, a koncert kezdetén alig ötvenen lézengtek, nagyobb számban fotósok, de amint megjelent a „banda”, és elhangzottak az első örökzöld slágerek, a nézőtérrel egyre többen vonultak le táncolni, csápolni.

Liz Mitchell? Tudom, a hölgyek korát nem illik firtatni, de számításaim szerint a hatodik x-et taposva, egy spirituálé után belecsapott a közepébe, és profi mivoltát meg nem hazudtolva, percek alatt bevonta a közönséget is. Észre sem vettem, és már lábon állva tapsoltam, ringatóztam. A színpadon közben, a show-elemekkel tűzdelt slágerek követték egymást. A két fiatal vokális hölgy pedig lubickolt a sikerben, Liz többször is felkínálta számukra a szóló éneklést.

A koncert utolsó negyedében a „banda”, nagyokhoz illően, mások nagy slágereiből szemezgetett. Elhangzott a Let it be, és egy Bob Marley darab is.

A virtuóz zenészek pedig méltó partnerei voltak az egykori nagy sikerek, és még ma is nagy slágerek, kovácsának, Liz Mitchellnek és társainak ezen a teltházassal koncerten.

BANDI ANDRÁS

Kolics Pál: Lámpások Szigetvár és vidékén – 2.

Jakubács András (1921–1999), Jakubács Andrásné (1926–2007) tanár-házaspár és még számos neves Szigetvár-környéki tanító, tanár életútját örökítette meg Kolics Pál a fenti című kiadványában, amely már a második a sorban, és a nagy múltú Szigetvári Várbaráti Kör Kiskönyvtára sorozatának 25. köteteként jelent meg, Ravazdi László szerkesztésében. Az előző könyvben kezdték közölni az itt tanító neves egyéniségek fényképes életrajzait, amely sorozat most dicséretesen folytatódott. Amint az Paizs József országgyűlési képviselő, Szigetvár polgármestere előszavából kiderül, sajnos már számos alsó fokú iskola szűnt meg az utóbbi időben a környéken, és már csak azért is hézagpótló ez a jó kezdeményezés.

Amint az előző után ebben az ismertetésben is kiderült, szerteágazók azok az életutak, amelyeket rögzített a szerző, de akár itt születtek, akár az utóbbi évtizedek sokszor viharos történelmi eseményei következtében kerültek ide, összekötötte őket a lelkiismeretes szolgálat és a tanítványok, a táj szeretete. Ezt mutatja az a tény is, hogy férjek és feleségek, illetve pedagógusdinasztiák tagjai is találhatóak a megszólaltatottak között. Őrájuk igazán illik a híres Gárdonyi-regény címe, valóban lámpások voltak a hosszú ideig Somogyhoz, 1950 után pedig Baranyához tartozó vidéken.

Amint a könyvből kiderült, számos helyen megörökítették már az illető község oktatástörténetének emlékeit, és ugyanezt tették azokkal a neves tanítókkal, tanárokkal is, akik életpályájukkal, emberi tartásukkal tanítványok nemzedékeit nevelték, emellett pedig meghatározó alakjai voltak községük életének. Ezért „lámpások” ők...

TÖRTELY ZSUZSA

» Rádióműsor «

MR6 – A RÉGIÓ RÁDIÓJA
A Magyar Rádió Pécsi Körzeti
és Nemzetiségi Stúdiója

Műsorrend magyar nyelven, hétköznapokon:

5.00	Hajnal-táj (MR1 – Kossuth Rádiótól)
HAJNALTÓL REGGELIG FM 101.7 MHz	
Szerkesztők: <i>Orbán Violetta, Fábian Mária, Gungl László, Kovács Miklós, Zsoldos László, Nagy Gábor</i>	
6.00	Műsorkezdés, hírek röviden
6.10	Meteorológiai körkép
6.15	Dél-Dunántúli Krónika
6.23	Regionális lapszemle
6.30	Hírek, közlekedési információk
6.38	Sportösszefoglaló
6.45	A Dél-Dunántúl híreiből
6.52	A nap témája – riportban
7.00 – 8.00	Az előző óra menetrendje
8.00	Hírek
8.05 – 9.00	Magazinóra riportokkal
9.00 – 12.00	Itthon vagyunk! Benne többek közt: Autó-motor 101.7, Jelige, Zöld jelzés, Fogadó, Zenejubilista, 4-es Retró, Magyar zenék órája, Blúz – női magazin
12.00	MR1 Déli Krónika
12.30	Nótaszó
DÉLUTÁN FM 101.7 MHz	
13.00	Dél-után – az MR6 zenés magazinműsora Szerkesztők: <i>Varga László, Nagy Gábor, Fábian Mária, Kis Tünde, Zsoldos László, Kovács Miklós</i>
17.30	MR1 Esti Krónika
18.00	Estidőben! – szórakoztató műsor telefonos játékokkal és oldies-slágerrel, nosztalgia-muzsikával
21.00-tól:	Nótaszó
22.00-tól:	Petőfi éjszaka

Hétfői műsorrend magyar nyelven:

Szombat	
8.00 – 12.00	Jó pihenést! – szórakoztató műsor, benne többek közt: Ez történet a 7-en a 101.7-en: az elmúlt napok összefoglalója Telefonos játékok MR1 Déli Krónika
12.00	Nótaszó
12.20	Nótaszó
13.00	Jelige – Apróhirdetések „nagy” története után kutakodik <i>Orbán Violetta, Fábian Mária, Erdei Krisztián, Kovács Miklós és Zsoldos László</i> Édes Éter – telefonos kívánságműsor Szerkesztő: <i>Császár Andrea és Erdei Krisztián</i> Telefon: 72/518-318 SMS-vonal: 30/30-30-233
14.00	MR1 Esti Krónika
17.30	Készülj az estére! A zene java
18.00	Petőfi éjszaka
22.00-tól:	Petőfi éjszaka

Vasárnap (hírek óránként)

8.00	„Kapocs” – ökumenikus magazin
9.00	Művészbemutató, Somogyi magazin, Tolnai magazin, Baranyai magazin (forgóban)
10.00	Régió-portré
11.00	Telefonos kívánságműsor 72/518-318
12.00	MR1 Déli Krónika
13.00	Régió portré ismétlés
14.00	Komolyzenei kaleidoszkóp, Lemezbörze
15.00	Ismétlőóra
16.00	„MÁS” – a Dél-Dunántúlon élő kisebbségek magyar nyelvű műsora
17.00	Heti zenejubilista – könnyűzenei évfordulókról Koszits Attilával
17.30	MR1 Esti Krónika
18.00	Pannon koncerttükör – a Pannon Filharmonikusok Pécs és a Régió Rádió közös műsora (A sorozat szerkesztője: Kovács Attila)
19.30	Opera-félóra – érdekességek az opera világából

Nemzetiségi műsoraink az MR4 országos adásban:

Horvát nyelven:

AM 873 KHz: 8.00 – 10.00

Német nyelven:

AM 873 KHz: 10.00 – 12.00

Szerb nyelven:

AM 873 KHz: 14.00 – 16.00

Az MR6 pécsi régió rádiójának elérhetőségei:

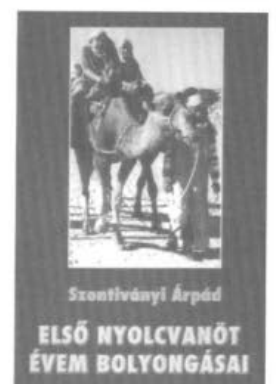
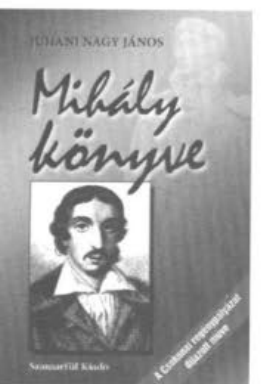
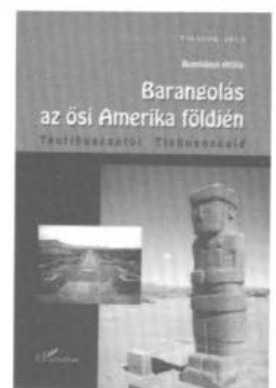
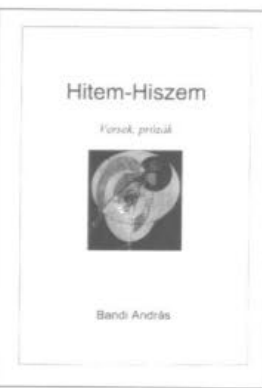
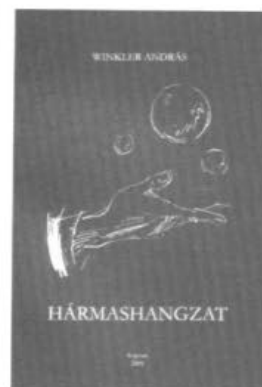
Telefon: 72/518-333

Fax: 72/518-320

E-mail: regioradio@radio.hu

Net: www.mr6.hu

Keresse az MR6 Régió Rádiót az iwiw-en is! www.iwiw.hu

K
ö
n
y
v
a
j
á
n
l
ó
n
k

Hosszú távú éghajlati prognózis

Július – Nyárhó, Szent Jakab hava

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
	1	2	3 ○	4	5 ♠	6
7	8	9 ♠	10 ☉	11 ♠	12	13
14	15	16 ♠	17 ♠	18 ●	19	20
21	22	23	24 ♠	25 ☉	26	27
28 L	29	30 ♠	31			

- Első negyed ○ Újhold ☹ Kőd
 ☉ Utolsó negyed ♠ Csapadék * Hő
 ● Telihold L Lehülés

Megjegyzés: Az újhold (○) előtt és közben hidegfronti hatás várható. A telihold (●) előtti napokban és közben melegfronti hatás várható.

Kéri János

Sárgabarack lepény

Hozzávalók: 15 dkg margarin, 20 dkg cukor, 3 tojás, 1 csomag sütőpor, 1 csomag vaníliás cukor vagy egy citrom reszelt héja, 20 dkg liszt, 2-3 evőkanálnyi finom zsemlemorzsza, 8-10 darab hámozott, magozott sárgabarack.

Elkészítése: A margarint habosra keverjük a cukorral meg a tojások sárgájával, hozzáadjuk a sütőport, és azzal is jó simára keverjük. Belekeverjük a vaníliás cukrot vagy a citrom reszelt héját, a lisztet, és a tojások keményre vert habját. Kikent, lisztezett tepsibe öntjük a masszát, vékonyan meghintjük finom zsemlemorzsával, ráfektetünk meghámozott, félbevágott sárgabarackokat – magházukkal lefelé – és az egészet meghintjük porcukorral, amelybe ugyancsak vaníliás cukrot kevertünk. Forró sütőben, de csak mérsékelt tűznél sütjük, majd a tepsiben hagyjuk kihűlni, és kockákra vágva rakjuk tálra.

KÉRI JÁNOSNÉ (Nagyvenyim)

Kéri Jánosné

Hogy ne feledjük!...

Júliusi névnapok

1. kedd	Tihamér, Annamária
2. szerda	Ottó, Ottokár
3. csütörtök	Kornél, Soma
4. péntek	Ulrik
5. szombat	Emese, Sarolta
6. vasárnap	Csaba
7. hétfő	Apollónia
8. kedd	Ellák, Edgár
9. szerda	Lukrécia
10. csütörtök	Amália, Alma
11. péntek	Nóra, Lili
12. szombat	Izabella, Dalma
13. vasárnap	Jenő
14. hétfő	Örs, Stella
15. kedd	Henrik, Roland
16. szerda	Valter
17. csütörtök	Endre, Elek
18. péntek	Frigyes, Kamill
19. szombat	Emília
20. vasárnap	Illés
21. hétfő	Dániel, Daniella
22. kedd	Magdolna, Magda
23. szerda	Lenke, Borisz
24. csütörtök	Kinga, Kincső
25. péntek	Kristóf, Jakab
26. szombat	Anna, Anikó
27. vasárnap	Olga, Liliána
28. hétfő	Szabolcs, Alina
29. kedd	Márta, Flóra
30. szerda	Judit, Xénia
31. csütörtök	Oszkár

Programajánló

Július 11., péntek

Pécs: Kortárs képzőművészeti kiállítás és vásár a Pécsi Műhelygalériában (Várady Antal u. 5/a). Nyitva: kedd-péntek 12-17 óra, szombat: 9-12-ig.

Nagykanizsa: A csend festője – Válogatás Z. Soós István festőművész zsánerfestményeiből. Képzőművészek Háza (Erzsébet tér 14-15.). Megtekinthető: szeptember 15-ig.

Nagykanizsa: Haszmann Júlia Réka kovászai képzőművész kiállítása a Hevesi Sándor Művelődési Központban. Megtekinthető: augusztus 17-ig.

Nagykanizsa: Nagy utazás – Fotókiállítás Sass Brunner Erzsébet és Brunner Erzsébet életútjáról. Magyar Plakát Ház (Erzsébet tér 14-15.). Megtekinthető: augusztus 31-ig.

Debrecen: Fresh Art – 2008 – Fiatal debreceni és Hajdú Bihar megyei alkotó-, képző-, ipar- és fotóművészek tárlata az idei Fresh Art pályázatra készült alkotásokból. Megtekinthető: július 25-ig, Mű-Terem Galéria.

Debrecen: A Kapos Art Képző- és Iparművészeti Egyesület kiállítása a Debreceni Művelődési Központ Belvárosi Galériájában, július 30-ig.

Debrecen: H. Csongrády Márta néprajzi fotókiállítása. Helyszín: Timárház – Kézművesek Háza. Megtekinthető: augusztus 29-ig.

Kaposvár: 15 óra – Kiállítás-megnyitó a képzőművészeti tábort alkotásából. Megtekinthető július 25-ig a Kaposfüredi Művelődési Házban.

Július 12., szombat

Nagybaracska: Kenutúra a Ferenc-csatornán – a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság programja. Tel.: 72/518-221, www.ddnp.hu

Július 13., vasárnap

Pécs: 18 óra – Térzenék a belvárosban – 2008. A Schnapps Kapelle (Pécs) térzenéje a Színház téren.

Július 14., hétfő

Nagykanizsa: 21 óra – Boldog idő – musical Zorán dalaira. A veszpremi Pannon Várszínház előadása a Hevesi Sándor Művelődési Központban. Kanizsai Nyári Színház.

Július 15., kedd

Dunaszekcső: Lugio Napok – Nemzetközi Limes Tábort, július 15-től 20-ig. Web: www.lugio.hu, e-mail: telehaz.dunaszekcso@i-online.hu

Július 16., szerda

Pécs: 19 óra – Táncházak a belvárosban – 2008. Horvát táncháza a Színház téren.

Július 17., csütörtök

Balatonboglár: IX. Jazz és a Bor Fesztiválja – július 17-től 20-ig. Művelődési Ház. Web: www.balatonboglár.hu, e-mail: balatonboglár@tourinform.hu

Nagykanizsa: 19 óra – Motor-rock – motorbemutató, koncert. Filmvetítés: Harley Davidson – „Az új generáció” – Helyszín: Medgyaszay Ház

Kaposvár: 21 óra – Én egy szemüveges kisfiú vagyok – Szentjakabi Nyári Esték (rossz idő esetén az Együd Árpád Művelődési Központban)

Július 18., péntek

Balatonfüred: Kékszalag vitorlás verseny, július 18-tól 20-ig. Web: www.balatonfured.hu, e-mail: balatonfured@tourinform.hu

Július 19., szombat

Kölköd: Golyabúcsúztató – a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság programja. Tel.: 72/518-221, www.ddnp.hu

Július 20., vasárnap

Pécs: 18 óra – Térzenék a belvárosban – 2008. Az Ércbányász Koncert Fúvószenekar (Pécs) térzenéje a Színház téren.

Július 23., szerda

Pécs: 19 óra – Táncházak a belvárosban – román táncháza a Színház téren.

Július 24., csütörtök

Kaposvár: 21 óra – Acélmagnóliák – a Száguldó Orfeum művészeinek előadásában. Szentjakabi Nyári Esték. Rossz idő esetén az Együd Árpád Művelődési Központban.

Július 25., péntek

Kaposvár: 21 óra – Nemzetközi Néptánc Gála – folklór és táncszínház. Szentjakabi Nyári Esték.

Július 26., szombat

Balatonboglár: Balaton-átúszás (tartalék nap: július 27., augusztus 2-3.). Platán strand. Web: www.balaton-atuszas.hu, e-mail: balatonboglár@tourinform.hu

Kővágószőlős: Jakab-hegyi túra Szent Jakab napján – ismerkedés az avar kultúrával. Jelvénygyűjtő túra. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság programja. Tel.: 72/518-221, www.ddnp.hu

Július 27., vasárnap

Pécs: 18 óra – Térzenék a belvárosban – A Véméndi Ifjúsági Fúvószenekar térzenéje a Színház téren

Július 30., szerda

Pécs: 19 óra – Táncházak a belvárosban – reneszánsz táncháza a Színház téren.

Július 31., csütörtök

Kaposvár: 21 óra – Félédés – vigjáték (rendező: Fillár István); Csodálatos Mandarin – táncszínház. Szentjakabi Nyári Esték. Rossz idő esetén az Együd Árpád Művelődési Központban.

Augusztus 3., vasárnap

Pécs: 18 óra – Térzenék a belvárosban – a Beremendi Fúvószenekari Tábort Együttesének térzenéje a Színház téren

Augusztus 6., szerda

Pécs: 19 óra – Táncházak a belvárosban – makedón táncháza a Színház téren

Augusztus 7., csütörtök

Debrecen: 17 óra – Süli István és Varga M. Tamás debreceni fotóművészek kiállítása, augusztus 27-ig. Mű-Terem Galéria.

Kaposvár: 21 óra – Parasztopera. Szentjakabi Nyári Esték.

Augusztus 9., szombat

Zselic: Éjszakai kalandozás a Zselicben – Csillagos Égbolt Rezervátum. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság programja. Tel.: 72/518-221, www.ddnp.hu

Kaposvár: Falunap – Helyszín: Répáspuszta Községi Ház.

Augusztus 10., vasárnap

Pécs: 18 óra – Térzenék a belvárosban – a Magyarorszáki Ifjúsági Fúvószenekar térzenéje a Színház téren

Ez a Hetedhéthatár
236. száma

web-oldalunk: www.hetedhethatar.hu